Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	17Co/18/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6713216826
Dátum vydania rozhodnutia:	11. 03. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Zita Nagypálová
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2026:6713216826.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobcu A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., proti žalovanej Slovenská republika, v mene ktorej koná Sociálna poisťovňa, so sídlom ulica 29. Augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom pri výkone verejnej moci o odvolaní žalobcu a žalovanej proti čiastočnému rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 13C/197/2013-348 z 23.07.2020, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 3 892,- € z titulu nemajetkovej ujmy v peniazoch a v III. výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol mení tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7 270,- € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi náhradu majetkovej škody 132,78 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku potvrdzuje.

III. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov celého konania (prvoinštančného a odvolacích konaní) v rozsahu 95,24 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške trov žalobcu.

IV. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania sp. zn. 2Cdo/143/2022 v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške trov dovolacieho konania žalobcu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým čiastočným rozsudkom rozhodol o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch žiadanej žalobcom vo výške 140 000,- €, o jeho nároku na náhradu škody uplatnenej v sume 150,- € a príslušenstve pohľadávok vo výške 163,18 € a zvyšnú časť nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom vo výške 41 492,44 € za obdobie od 07.06.2005 do 07.09.2013 a nekonkretizovanej sume rovnajúcej sa rozdielu medzi správne určenou sumou starobného dôchodku a sumou skutočne vyplateného dôchodku až do zaplatenia celej škody spolu s príslušenstvom vo forme úroku z omeškania vylúčil na samostatné konanie, v ktorom rozhodne aj o trovách konania.
1.1 K prvému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 140 000,- € súd prvej inštancie uviedol, že žalobca požadoval zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú spôsobila Sociálna poisťovňa nezákonným rozhodnutím o zamietnutí jeho žiadosti o priznanie starobného dôchodku. Žalobca označil v žalobe rozhodnutia Sociálnej poisťovne a Krajského súdu

v Banskej Bystrici, ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci jeho žiadosti o priznanie starobného dôchodku, ktoré boli vydané v období od 26.07.2006 až do 26.02.2013. Po zistení, že žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR dňa 21.09.2011 a doplnil ju 15.11.2011 podaním adresovaným už Sociálnej poisťovni, ústredie, so sídlom v Bratislave, ktorými si uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom Sociálnej poisťovne len v rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v celkovej výške 108 164,38 € za obdobie od 20.06.2006 do 15.11.2011 (za porušenie práva žalobcu poberať starobný dôchodok v tomto období) súd prvej inštancie uzavrel, že môže prihliadnuť na konanie a rozhodnutia Sociálnej poisťovne len v období od 26.07.2006 do 15.11.2011 z dôvodu, že podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31.12.2008 (aplikované znenie podľa § 27b tohto zákona, ďalej aj „zákon č. 514/2003 Z. z.“) je potrebné nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku. Poškodený sa môže v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. domáhať svojich nárokov na súde len v prípade, ak príslušný orgán na základe žiadosti o predbežné prerokovanie nároku neuspokojí tento nárok do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti. Súd prvej inštancie preskúmal postup Sociálnej poisťovne zriadenej podľa § 120 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej aj „zákon č. 461/2003 Z. z.“ alebo „ZSP“) a uzavrel, že v prejednávanej veci nie je možné žalobcovi priznať nárok na náhradu škody z dôvodu nezákonného rozhodnutia, nakoľko Sociálna poisťovňa síce vydávala rozhodnutia o nárokoch žalobcu na starobný dôchodok, avšak chýba právoplatné rozhodnutie, ktoré by bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Pritom v § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. je ustanovené, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

1.2 Úlohou Sociálnej poisťovne po podaní žiadosti o priznanie starobného dôchodku bolo rozhodnúť o nároku žalobcu na starobný dôchodok. Súd prvej inštancie skúmal, či pri rozhodovaní o nároku žalobcu na starobný dôchodok možno konštatovať jej nesprávny úradný postup zakladajúci nárok žalobcu na náhradu škody. Súd prvej inštancie vysvetlil, že pod pojmom nesprávny úradný postup je potrebné rozumieť akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel ustanovených právnymi normami pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktoré vyplýva z povahy funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Z dôvodu, že úradný postup nemožno v právnom predpise upraviť do najmenších podrobností, bolo podľa názoru súdu prvej inštancie potrebné správnosť úradného postupu Sociálnej poisťovne posudzovať aj z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup Sociálnej poisťovne smeroval. Nesprávny úradný postup Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o nároku žalobcu na starobný dôchodok odvodil súd prvej inštancie z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho sp. zn. 9So/116/2009 z 30. júna 2010, právoplatného 3. augusta 2010, z ktorého súd prvej inštancie vyvodil, že konaním Sociálnej poisťovne došlo k nezákonnému zásahu do právom chránených záujmov žalobcu. Z rozhodnutia najvyššieho súdu jednoznačne vyplýva, že názor Sociálnej poisťovne, že výkonom služby v policajnom zbore v určitom období získal žalobca nárok na výsluhový dôchodok nebol správny, nesprávny bol jej záver, že obdobie výkonu služby žalobcu v policajnom zbore nemožno považovať za obdobie dôchodkového poistenia pre účely starobného dôchodku a rozhodnutím odvolacieho súdu bolo Sociálnej poisťovni uložené posúdiť nárok žalobcu na starobný dôchodok z prvej pracovnej kategórie ku dňu 07.06.2005 s tým, že ako dobu dôchodkového poistenia je potrebné zohľadniť aj dobu trvania služobného pomeru policajta v prvej kategórii funkcií. Rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/116/2009 boli zrušené administratívne rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 25.01.2008 a 10.02.2009. Po rozhodnutí najvyššieho súdu rozsudkom sp. zn. 9So/116/2009 z 30.06.2010 Sociálna poisťovňa, ústredie ustálila dôchodkový vek žalobcu dovŕšením jeho fyzického veku 55 rokov dňom 20.11.2003. Rozhodnutím z 13.12.2010 priznala Sociálna poisťovňa, ústredie žalobcovi starobný dôchodok od 07.06.2005 vo výške 85,97 €. Toto rozhodnutie Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 26Sd/47/2011-25 z 23.06.2011 zrušil a Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 23.06.2011 č. k. 26Sd/47/2011-25 svojím rozsudkom sp. zn. 9So/159/2011 z 31.10.2012 potvrdil. V rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je konštatované, že suma starobného dôchodku žalobcu nebola určená správne z dôvodu, že pri jeho výpočte neboli zohľadnené zárobky žalobcu, ktoré dosiahol počas služby v policajnom zbore v období od 01.12.1975 do 31.08.1999 a v rozpore s právnymi predpismi bol dôchodok žalobcu krátený podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných

dávkach (ďalej aj „Dohovor“) a Sociálnej poisťovni bola uložená povinnosť opätovne posúdiť nárok navrhovateľa na starobný dôchodok s príkazom príjem dosahovaný počas výkonu služby policajta zahrnúť do hrubého zárobku na účely výpočtu starobného dôchodku.

1.3 K nesprávnemu úradnému postupu Sociálnej poisťovne došlo podľa názoru súdu prvej inštancie vydaním rozhodnutí č. 481 120 1410 z 25.01.2008 a 10.02.2008 (správne 10.02.2009 – poznámka odvolacieho súdu), ktorými zamietla žiadosť žalobcu o starobný dôchodok. Na nadväzujúce rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ktoré nenadobudli právoplatnosť do 15.11.2011, t. j. do podania doplnenej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody žalobcom, neprihliadol. Náhrada nemajetkovej ujmy je podľa názoru súdu prvej inštancie v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. súčasťou náhrady škody. Právna teória prisudzuje zmysel škody inej než materiálnej aj iným ujmám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodenej osoby. Za imateriálnu ujmu (morálnu a citovú) prináleží poškodenej osobe peňažná náhrada. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch súdom v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. predpokladá splnenie zákonnej kvalifikovanej podmienky, t. j., že iba samotné konštatovanie porušenia práva sa v konkrétnom prípade javí nepostačujúcim. Prípustnosť takejto náhrady je inštitútom výnimočného druhu a nastupuje vždy až potom, keď sa morálne zadosťučinenie ukázalo buď celkom alebo sčasti nedostatočným. Podmienkou vzniku tohto práva je preukázanie, že protiprávny zásah vyvolal závažné následky vo vzťahu k poškodenej osobe. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä so zreteľom na jej intenzitu, rozsah a na jej ohlas, ako aj dĺžku jej trvania. Z výsluchu žalobcu a predložených listinných dôkazov súd prvej inštancie ustálil, že samotné konštatovanie porušenia práva žalobcu nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú (žalobcovi) nesprávnym úradným postupom. Utrpenú ujmu žalobcu nie je možné uspokojiť inak ako peňažnou náhradou. Pre účely ustálenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnil súd prvej inštancie dĺžku trvania zásahu do práv žalobcu, ktorý o priznanie starobného dôchodku požiadal Sociálnu poisťovňu dňa 20.06.2006, spätne od 07.06.2005 a do podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku spolu s jej doplnením do 15.11.2011 nebolo o tomto nároku právoplatne rozhodnuté. V žiadosti o predbežné prerokovanie nároku z 15.11.2011 si uplatnil žalobca nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 108 164,38 € za obdobie od 20.06.2006 do 15.11.2011, čo je spolu 64 mesiacov + 26 dní = 1 974 dní. Žalobca podľa názoru súdu prvej inštancie preukázal zásah do jeho rodinného a spoločenského života tým, že v uvedenom časovom horizonte nebolo rozhodnuté o jeho nároku na starobný dôchodok, hoci z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/116/2009 z 30.06.2010 vyplýva jednoznačný záver, že žalobcovi nárok na starobný dôchodok vznikol. Zamietnutie žiadosti o priznanie nároku na starobný dôchodok predstavuje nesprávny úradný postup Sociálnej poisťovne, ktorý výrazne ovplyvnil žalobcov osobný život tým, že mu bolo odopreté právo po dovŕšení dôchodkového veku a po splnení ďalších zákonných podmienok nepracovať, byť finančne zabezpečený z prostriedkov sociálneho poistenia a využívať voľný čas podľa svojho uváženia. Namiesto relaxu, záľub, cestovania, venovania sa rodine, kultúre a iným spoločenským aktivitám, ktoré činnosti mienil žalobca v súvislosti s užívaním si dôchodkového obdobia uskutočňovať, musel žalobca hľadať zamestnanie a začať pracovať od 19.09.2007 na pozícii strážnika E. F. B. E., Banská Bystrica, kde pracoval v 12 hodinových denných aj nočných zmenách v nepretržitej prevádzke, teda aj počas dní pracovného pokoja a bol odlúčený od svojej rodiny. V dôsledku výkonu tejto práce podľa predložených lekárskych správ sa zhoršoval zdravotný stav žalobcu, čo vyústilo až do potreby operačného zákroku dňa 21.01.2011 v Ústave srdcovocievnych chorôb v Banskej Bystrici a žalobca bol nútený zo zdravotných dôvodov dňa 31.03.2011 ukončiť predmetný pracovný pomer.

1.4 Okresný súd dospel k záveru, že žalobca uniesol dôkazné bremeno ohľadne tej skutočnosti, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú „nezákonným“ úradným postupom zo strany Sociálnej poisťovne a prichádza do úvahy poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri výpočte výšky prisúdenej náhrady nemajetkovej ujmy 3 892,- € vychádzal súd prvej inštancie z dĺžky obdobia, po ktoré žalobcovi nebol s konečnou platnosťou priznaný starobný dôchodok; toto trvalo odo dňa podania žiadosti na priznanie starobného dôchodku 20.06.2006 až do 15.11.2011, ako to uviedol žalobca v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku (64 mesiacov + 26 dní). Za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval súd prvej inštancie 60,- € na mesiac, čo predstavuje 2,- € na jeden deň (60,- € : 30 dní = 2,- € na deň). Za 64 mesiacov krát 60,- € plus 26 dní krát 2,- € sa rovná priznaná nemajetková ujma sume 3 892,- €. Primeranosť poskytnutej náhrady nemajetkovej ujmy odôvodňoval súd prvej inštancie s poukazom na výšku priznaného dôchodku žalobcovi rozhodnutím Sociálnej poisťovne z 13.12.2010 č. 481 120 1410 0 sumou 85,97 € mesačne, nie však s konečnou platnosťou, ktorý bol od 1. januára 2011 valorizovaný na 124,30 € mesačne. Zopakoval, že na zrušenie rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 13.12.2010 rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 26Sd/47/2011 prihliadnuť nemohol

z dôvodu, že tento nadobudol právoplatnosť až 19.11.2012 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/159/2011, ktorým bol rozsudok krajského súdu v časti potvrdený, teda po dátume 15.11.2011, ku ktorému bol v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku vymedzený nárok žalobcu na náhradu škody. Osobitným výrokom nárok na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy ako rozdiel medzi sumou uplatnenou 140 000,- € a priznanou 3 892,- € zamietol.
1.5 Druhý nárok, o ktorom rozhodol súd prvej inštancie čiastočným rozsudkom bol nárok na náhradu škody vo výške 150,- €, ktorý v časti 132,78 € prisúdil súd prvej inštancie žalobcovi podľa § 17 ods. 1 (uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk) v spojení s § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. majúc za to, že existuje príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom žalovaného a skutočnosťou, že žalobca, aby zvýšil svoju životnú úroveň, absolvoval osobitnú prípravu SBS, za ktorú zaplatil subjektu F. G. - A., súkromná bezpečnostná služba G. sumu 4 000,- Sk = 132,78 € dňa 13.08.2008, ktorá bola potrebná pre výkon zamestnania u F. B. E., so sídlom Banská Bystrica, kde pracoval žalobca z dôvodu nepriznania starobného dôchodku od 19.09.2007 až do 31.03.2011, čo vyplýva z potvrdenia o zamestnaní. Keby Sociálna poisťovňa priznala žalobcovi riadne starobný dôchodok v zmysle platných právnych predpisov, náklady na kurz pracovníka bezpečnostnej služby by žalobcovi nevznikli. Aj na rozdiel medzi uplatneným nárokom 150,- € a priznanou sumou 132,78 € ako skutočnej škody sa vzťahuje III. výrok o zamietnutí žaloby v časti 17,22 € z dôvodu neunesenia dôkazného bremena ohľadne vynaloženia predmetných nákladov až vo výške 150,- €.
1.6 Za nedôvodnú označil súd prvej inštancie žalobu, ktorou sa domáhal žalobca od žalovanej zaplatenia sumy 163,18 € ako trov súvisiacich s nákupom právnickej literatúry pre účely prípravy na súdne konania, predstavujúce náklady na vytvorenie a napísanie podaní (tretí nárok), ktoré trovy a náklady si podľa názoru súdu prvej inštancie mohol žalobca uplatniť v jednotlivých konaniach pred príslušnými orgánmi. Tento nárok žalobca presne nešpecifikoval, v ktorých konkrétnych konaniach mu uvedené náklady vznikli a okrem toho súd zistil, že v niektorých konaniach nárok na náhradu trov konania žalobcovi priznaný bol. V tejto časti bola žaloba zamietnutá súdom prvej inštancie v celom rozsahu.
1.7 Vylúčenie ďalšieho nároku na náhradu škody spôsobenej žalobcovi nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom Sociálnej poisťovne za nevyplatenú časť starobného dôchodku od 07.06.2005 do 07.09.2013 v sume 41 492,44 € a naďalej vo výške rozdielu medzi správne určenou sumou starobného dôchodku a sumou skutočne vyplateného dôchodku spolu s úrokom z omeškania na samostatné konanie odôvodnil súd prvej inštancie tým, že vo vzťahu k tomuto nároku je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie.
1.8 O nároku strán sporu na náhradu trov konania súd prvej inštancie nerozhodol odôvodňujúc svoje konanie v bode 73 tým, že o trovách celého konania rozhodne v rozhodnutí, ktorým rozhodne o nároku vylúčenom na samostatné konanie.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalobca aj žalovaná.

3. Žalobca vymedzil rozsah svojho odvolania tak, že napáda „výrok III. rozsudku v spojení s výrokom I. rozsudku“ s odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“). Navrhol, aby odvolací súd zmenil výrok I. rozsudku tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 140 000,- € z titulu nemajetkovej ujmy v peniazoch do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň zrušil zamietajúci výrok III. napadnutého rozsudku, keďže zmeňujúcim výrokom by mu bolo v časti nároku o náhradu nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu vyhovené, eventuálne aby zrušil napadnutý rozsudok v zamietajúcej časti - výrok III. s uložením povinnosti súdu prvej inštancie zmeniť I. výrok napadnutého rozsudku v prospech žalobcu (zvýšiť výšku náhrady nemajetkovej ujmy na adekvátnu, dôstojnú a spravodlivú) a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie a aby odvolateľovi priznal náhradu trov odvolacieho konania.
3.1 Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku konkretizoval žalobca tak, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nevychádzal zo správneho skutkového základu pre určenie nemajetkovej ujmy a výšky jej náhrady podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a nadväzne rozhodol vo veci nesprávne a nespravodlivo. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že nemôže priznať žalobcovi nárok na náhradu škody z nezákonného rozhodnutia z dôvodu, že absentuje nezákonné rozhodnutie, ktorým bola žalobcovi spôsobená škoda a ktoré by bolo príslušným orgánom pre nezákonnosť zrušené alebo zmenené. Tvrdil, že nikdy a nikde nežiadal o náhradu škody na základe existencie právoplatného rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ale len na základe existencie nezákonných rozhodnutí Sociálnej poisťovne vydaných v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, ktoré boli/sú vykonateľné a na ktoré sa vzťahuje výnimka podľa § 6 ods. 3, 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 26.07.2006, 05.01.2007, 23.08.2007, 23.11.2007,

25.01.2008, 10.02.2009, ktorými bola zamietnutá žiadosť žalobcu o priznanie starobného dôchodku ku dňu 07.06.2005 právoplatné neboli, ale sa stali vykonateľnými (na ich základe žalobcovi starobný dôchodok vôbec priznaný nebol) a až rozhodnutím z 13.12.2010 priznala žalobcovi Sociálna poisťovňa dôchodok ku dňu 07.06.2005 formálne v sume 2 590,- Sk a jej rozhodnutie bolo rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 26Sd/47/2011 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/159/2011 z 30.10.2012 pre nezákonnosť (nezapočítanie zárobkov dosiahnutých výkonom služby v Policajnom zbore SR a nezákonné krátenie takto stanovenej sumy starobného dôchodku priamou aplikáciou článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach uverejneného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb.) zrušené. Zrušené boli pre nezákonnosť aj rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 12.12.2012 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne z 20.05.2015 a to rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/57/2016 z 28.02.2018. Žalobca sa domáha v konaní náhrady škody aj na základe rozhodnutí Sociálnej poisťovne z 12.12.2012, 20.05.2015 a 25.05.2018, v ktorých Sociálna poisťovňa výpočtom správne stanovila sumu jeho starobného dôchodku a v poslednom rozhodnutí z 25.05.2018 v čiastke 13 004,- Sk ku dňu 07.06.2005, ktorú pre nespornosť nenamietal, ale v ďalších častiach rozhodnutí svojvoľne bez opory v zákone krátila túto sumu starobného dôchodku nezákonným použitím článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, čím prekročila svoju právomoc. Sociálna poisťovňa nie je oprávnená na krátenie dávky sociálneho zabezpečenia podľa citovaného článku Dohovoru a teda v tomto prípade ide o konanie Sociálnej poisťovne ultra vires, prisvojenie si pôsobnosti Národnej rady SR. Majetková škoda, ktorá žalobcovi vznikla, predstavuje súčet rozdielov za každý mesiac medzi sumou starobného dôchodku 13 004,- Sk a skutočne zo strany Sociálnej poisťovne vyplatenou/priznanou čiastkou starobného dôchodku. Z ustanovenia § 6 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. jednoznačne vyplýva, že ak bola škoda spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc, nie je zrušenie alebo zmena rozhodnutia pre nezákonnosť podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody. Z uvedeného je zrejmé, že pre rozhodnutie o náhrade škody spôsobenej prekročením právomoci orgánu verejnej moci nie je potrebné poznať výšku sumy starobného dôchodku, na ktorú žalobcovi vznikol nárok z právoplatného rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ktorá už viac ako 14 rokov sťažuje svojím postupom, zneužívaním práva vydať zákonné perfektné rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku žalobcovi uplatnenie jeho práv. Podľa § 193 C. s. p. mohol súd sám posúdiť otázku výšky starobného dôchodku. V tomto smere za arbitrárne označuje aj vyjadrenia Krajského súdu v Banskej Bystrici v zrušujúcom uznesení sp. zn. 17Co/162/2019 z 19.12.2019, v ktorom odvolací súd inštruoval súd prvej inštancie, že pre rozhodnutie o výške škody má význam konanie vedené na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 26Sa/2/2019, ktorým sa súd prvej inštancie riadil a tak neposkytol žalobcovi súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR ohľadne porušeného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej „správy“, čím sa stal sekundárnym porušovateľom základných ľudských práv a slobôd vo vzťahu k žalobcovi.

3.2 V ďalšej časti odvolania žalobca argumentuje s poukazom na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Českej republiky, čo sa považuje za majetok, že majetkom nie sú len existujúce majetkové hodnoty, ale aj pohľadávky, o ktorých môže sťažovateľ tvrdiť, že má prinajmenšom „legitímnu nádej“ na ich zhodnotenie, tvrdí, že výška jeho starobného dôchodku ku dňu 07.06.2005 určená rozhodnutím Sociálnej poisťovne z 25.05.2018 sumou 13 004,- Sk nie je sporná, jej krátením Sociálna poisťovňa prekročila svoju právomoc, čo sa má považovať za neplatný právny úkon podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, keďže svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom a na absolútne neplatný právny úkon mal súd z úradnej moci prihliadnuť a rozporuje súdom prvej inštancie citované časti z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/116/2009 z 30.06.2010 uvedené v bode 60 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku spočíva podľa žalobcu v tom, že súd prvej inštancie posúdil konanie Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o jeho žiadosti o priznanie starobného dôchodku ako nesprávny úradný postup na základe toho, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 9So/116/2009 z 30.06.2010 za nesprávny označil názor Sociálnej poisťovne, že obdobie výkonu služby policajta u žalobcu zakladá jeho nárok na výsluhový dôchodok. Žalobca je toho názoru, že sa nesprávny postup Sociálnej poisťovne prejavil v obsahu jej nezákonných vykonateľných rozhodnutí, ktorými starobný dôchodok žalobcovi nepriznala a v časti rozhodnutia z 13.12.2010, v ktorom nezapočítala žalobcovi pre stanovenie sumy starobného dôchodku dosiahnuté zárobky v rozhodujúcom období pre zistenie priemerného osobného mzdového bodu, preto podľa § 3 ods. 1 písm. a) a § 5 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. je možné v tejto časti posudzovať vec výlučne len ako nárok z nezákonného rozhodnutia. Vyplýva to aj z uznesenia Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky z 30. novembra 2017 sp. zn. 2Cdo/2/2017, podľa ktorého za nesprávny úradný postup nie je možné považovať pochybenia a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán pred svojím rozhodnutím nesprávne vyhodnotil podmienky jeho vydania a že v dôsledku toho je ním vydané rozhodnutie nesprávne a nemalo byť vydané, prípadne, že malo byť vydané v inej podobe, či za iných okolností.

3.3 Za nesprávny úradný postup možno považovať len konanie Sociálnej poisťovne v súvislosti s rozhodnutiami z 13.12.2010, 12.12.2012, 20.05.2015, 25.05.2018, v ktorých Sociálna poisťovňa prekročila svoju právomoc a inak správne a presne určenú sumu starobného dôchodku v rozhodnutí z 25.05.2018 krátila bez opory vo všeobecne záväzných právnych predpisoch účinných na území Slovenskej republiky. Tento akt Sociálnej poisťovne, aj keď sa prejavil v rozhodnutiach, nie je právnym aktom, ale paaktom, čo je možné hodnotiť v zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. ako iný nezákonný zásah do práv právom chránených záujmov fyzických osôb. Na uvedenú skutkovú okolnosť poukazoval žalobca na súdnom pojednávaní, ale súd prvej inštancie odmietol rozhodovať vo veci jeho žaloby o náhrade majetkovej škody a odmietol argumentáciu žalobcu, v ktorej poukazoval na § 193 a § 194 C. s. p. Za nesprávny úradný postup je možné považovať aj konanie Sociálnej poisťovne, ktorá dňa 12.08.2011 podala proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 26Sd/47/2011 z 23.06.2011 odvolanie, teda využila svoje procesné právo, hoci bez akejkoľvek existencie dôvodov vyplývajúcich jej z hmotného práva, čo možno považovať za zneužitie procesného práva.

3.4 Súd prvej inštancie sa rozhodol posudzovať nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2008, aj to len za obdobie od 20.06.2006 do 15.11.2011; prečo tak postupoval, nie je v napadnutom rozsudku odôvodnené. Hoci súd prvej inštancie vo všeobecnosti správne uviedol okolnosti rozhodujúce pre vznik výšky náhrady nemajetkovej ujmy, nesprávne posúdil špecifické okolnosti daného prípadu a nezohľadnil náležite závažné negatívne následky nezákonného postupu a rozhodnutí Sociálnej poisťovne na osobu žalobcu, ktorá vydávaním celého radu rozhodnutí za viac ako 14 rokov nepriznala žalobcovi starobný dôchodok v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a naďalej porušuje zákon a zneužíva právo pri rozhodovaní o jeho priznaní. Podmienky na priznanie starobného dôchodku splnil žalobca už 20.11.2003 a na priznanie a jeho výplatu 07.06.2005. Sociálna poisťovňa rozhodnutiami o nepriznaní starobného dôchodku poslala žalobcu na nútené práce, keďže od 20.06.2006 až do 27.12.2010 mu neposkytla na živobytie žiadne finančné prostriedky, ktorých poskytnutie žalobca legitímne očakával, keďže nárok na starobný dôchodok patrí do ústavou a medzinárodnými zmluvami garantovaného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe. Závažnosť ujmy, ktorá žalobcovi vznikla priznaním neprimerane nízkej náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie bagatelizoval. Rozsudkom Okresného súdu Zvolen určenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považuje žalobca za vrcholne nespravodlivú, neprimeranú vzhľadom na špecifické okolnosti daného prípadu, najmä na vážne a dlhotrvajúce negatívne dôsledky nezákonného postupu a rozhodnutí orgánu verejnej moci na osobu žalobcu a jeho život. Napadnutým rozsudkom určená výška náhrady nemajetkovej ujmy nie je dostatočnou satisfakciou za vzniknutú ujmu. Určenie náhrady nemajetkovej ujmy sumou 2,- € na deň je nepriamou výzvou pre Sociálnu poisťovňu na porušovanie práv subjektov práva na primerané zabezpečenie v starobe garantované v článku 39 ods. 1, 3 v spojení s článkom 51 ods. 1 Ústavy SR. K vyjadreniu zástupcu Sociálnej poisťovne na pojednávaní pred súdom prvej inštancie, že žaloba má byť zamietnutá z dôvodu doposiaľ nevydaného právoplatného rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku žalobcovi žalobca reagoval, že konanie Sociálnej poisťovne odporuje dobrým mravom a takéto konanie pracovníkov Sociálnej poisťovne napĺňa aj skutkovú podstatu trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa, čo je okolnosť, za ktorej došlo k vzniknutej škode na strane žalobcu. Súd prvej inštancie sa však týmto dôkazom pri určení sumy náhrady za nemajetkovú ujmu bez akéhokoľvek odôvodnenia v rozsudku nezaoberal ani ho neuviedol.

3.5 Žalobca považuje za zmätočný samotný výpočet priznanej sumy náhrady nemajetkovej ujmy uvedený v bode 64 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Pri výpočte náhrady nemajetkovej ujmy použil súd prvej inštancie nesprávne úvahy a vychádzal z okolností, ktoré pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy nemajú žiadnu relevanciu. Pre odôvodnenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy použil okresný súd sumu starobného dôchodku 85,92 € určenú nezákonne Sociálnou poisťovňou ku dňu 07.06.2005 a sumu 124,30 € ku dňu 01.01.2011, hoci mu muselo byť známe, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne z 13.12.2010, v ktorom boli tieto sumy uvedené, bolo ako nezákonné zrušené. Na pojednávaní oznámil konajúcemu súdu, že Sociálna poisťovňa nezákonne krátila dôchodky vypočítané v rozhodnutiach Sociálnej poisťovne z 12.12.2012, 20.05.2018, 25.05.2018 a že suma starobného dôchodku v rozhodnutí z 25.05.2018 bola stanovená správne a nie je sporná. Sporné bolo len krátenie tejto sumy v zmysle článku 33 ods. 2 Dohovoru. Pri určení výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú stanovené najmä dve kritériá, z ktorých musí súd vychádzať a to sú závažnosť vzniknutej

nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Závažnosť nemajetkovej ujmy na strane žalobcu spočíva v tom, že mu nebol k termínu, ku ktorému to legitímne podľa zákona očakával, priznaný starobný dôchodok, následne mu bol Sociálnou poisťovňou priznávaný starobný dôchodok v nesprávnej výške a Sociálna poisťovňa v tomto nezákonnom konaní naďalej pokračuje. Žalobca sa teda musí opakovane aj súdnou cestou brániť a domáhať svojich práv proti nezákonnostiam zo strany Sociálnej poisťovne ako orgánu verejnej moci. Žalobca označuje konanie Sociálnej poisťovne za úmyselné, keďže právny stav, postup a podmienky rozhodovania o priznaní starobného dôchodku sú v príslušných vnútroštátnych zákonoch jednoznačne upravené, napriek tomu sa musí žalobca so Sociálnou poisťovňou súdiť už viac ako 14 rokov o správnu interpretáciu a aplikáciu týchto právnych noriem a o priznanie starobného dôchodku od termínu a v sume podľa platného práva, čo ho stojí značné úsilie, množstvo času, energie, spôsobuje mu to zdravotné ťažkosti, značnú psychickú ujmu a nervozitu, ktoré negatívne dôsledky sa zákonite prenášajú a ovplyvňujú aj osoby blízke žalobcovi. Žalobca sa v dôsledku opakovanej nevyhnutnosti bránenia svojich práv proti nezákonnostiam zo strany Sociálnej poisťovne nemá čas venovať rodine, priateľom, spoločenským aktivitám a všeobecne príjemnejším a z ľudského hľadiska dôležitejším veciam, pričom jeho stav a psychické rozpoloženie sa dá nazvať ako zúfalstvo zo zjavnej nemožnosti domôcť sa svojich práv v rámci zákonného procesu. Súd mal prihliadať nielen na ochudobnenie rodiny žalobcu o spoločenský život, ale aj na citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch, smútku, sklamaní, šoku z flagrantnej nezákonnosti konania a rozhodovania orgánu štátu. Vzniknutá nemajetková ujma žalobcu spôsobená nezákonnosťami zo strany Sociálnej poisťovne nebola doteraz ani čiastočne zo strany Sociálnej poisťovne kompenzovaná, čo je tiež potrebné náležite zohľadniť pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súdom. Ide o okolnosti priťažujúce Sociálnej poisťovni ako porušiteľovi práva, čo je dôvodom, aby súd bral do úvahy možnosť zvýšenia náhrady nemajetkovej ujmy. Súdom priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy tieto okolnosti nezohľadňuje. Ochranu porušených práv fyzických a právnických osôb pritom majú zabezpečiť predovšetkým všeobecné súdy.

4. Odvolanie proti čiastočnému rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu výrokov I. a II. podala aj žalovaná s odôvodnením, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ Civilného sporového poriadku).

4.1 Súd pri posúdení nárokov žalobcu na náhradu škody správne prihliadol iba na rozhodnutia Sociálnej poisťovne vydané pred dátumom 15.11.2011, kedy žalobca doplnil žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Sociálna poisťovňa v konaní o starobnom dôchodku žalobcu vydala rozhodnutia dňa 26.07.2006, 05.01.2007, 23.08.2007, 23.11.2007, 25.01.2008, 10.02.2008 (správne 10.02.2009 – poznámka odvolacieho súdu) a 13.12.2010, pričom žiadne z týchto rozhodnutí nenadobudlo právoplatnosť, nakoľko všetky boli zrušené v rámci konania o riadnom opravnom prostriedku. Žalovaná preto súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že v tomto prípade nie je možné rozhodovať o nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím z dôvodu, že žiadne z rozhodnutí vydaných žalovanou nespĺňa podmienky uvedené v § 6 zákona č. 514/2003 Z. z.

4.2 K nesprávnym skutkovým zisteniam dospel súd prvej inštancie pri posudzovaní existencie nesprávneho úradného postupu Sociálnej poisťovne, ako to uvádza v bode 60 svojho odôvodnenia. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 9So/116/2009 z 30.06.2010 sa vyjadroval iba ku konaniu, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutí Sociálnej poisťovne o starobnom dôchodku žalobcu z 25.01.2008 a 10.02.2009, ktoré nikdy nenadobudli právoplatnosť a nekonštatoval splnenie podmienok určujúcich nesprávny úradný postup podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. Súd prvej inštancie mal skúmať podmienky potrebné pre naplnenie nesprávneho úradného postupu vyžadované zákonom č. 514/2003 Z. z., čo nevykonal. Odôvodnenie existencie nesprávneho úradného postupu iba s poukazom na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/116/2009 je nepostačujúce.

4.3 Súd prvej inštancie v bode 59 odôvodnenia všeobecne opísal charakteristiku nesprávneho úradného postupu, avšak opomenul zásadnú zákonnú podmienku, bez splnenia ktorej nemôže dôjsť k jeho vzniku. Nesprávny úradný postup totiž zahŕňa iba také konanie, ktoré nie je rozhodovacou činnosťou, teda jeho výsledkom nie je rozhodnutie. Konanie žalovanej, ktoré smerovalo k vydaniu rozhodnutia a v ňom sa aj prejavilo, nie je možné posudzovať ako nesprávny úradný postup, ale iba ako nezákonné rozhodnutie, čo vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/250/2010 z 3. októbra 2011, podľa ktorého nesprávny úradný postup je postup, ktorý s rozhodovacou činnosťou nesúvisí. Za nesprávny úradný postup teda nie je možné považovať pochybenia a nedostatky spočívajúce v tom,

že žalovaná pred vydaním rozhodnutia nesprávne vyhodnotila podmienky jeho vydania. Žalovaná sa nedopustila žiadneho nesprávneho úradného postupu v intenciách § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. Bez existencie nesprávneho úradného postupu strácajú opodstatnenie aj ďalšie úvahy a závery súdu prvej inštancie týkajúce sa existencie príčinnej súvislosti medzi konaním žalovanej a žalobcom požadovanou škodou, či odôvodnenie výšky priznanej náhrady škody.
4.4 Žalovaná navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu výrokov č. I. a II. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. Vyjadrenie k odvolaniu bolo podané len žalovanou, v ktorom duplikuje, že žiadne z rozhodnutí o starobnom dôchodku žalobcu vydané Sociálnou poisťovňou v období od 26.07.2006 do 13.12.2010 nenadobudlo právoplatnosť a všetky boli zrušené v rámci konania o riadnom opravnom prostriedku a preto z dôvodu absencie právoplatnosti nie je možné uvedené rozhodnutia žalovanej považovať za nezákonné v súlade s § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. K tvrdeniu žalobcu, že v súlade s ustanovením § 6 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. existencia právoplatnosti rozhodnutia nie je vyžadovaná pri tých rozhodnutiach, ktoré sú vykonateľné bez ohľadu na ich právoplatnosť uviedla, že právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutí Sociálnej poisťovne je upravená v § 213 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, podľa ktorého sa za právoplatné rozhodnutie považuje doručené rozhodnutie, proti ktorému nie je možné podať odvolanie. Vykonateľné je každé rozhodnutie po uplynutí lehoty na plnenie a ak nie je uložená povinnosť na plnenie, rozhodnutie je vykonateľné, len čo nadobudne právoplatnosť. Rozhodnutia Sociálnej poisťovne týkajúce sa starobného dôchodku žalobcu neboli vykonateľné. K prekročeniu právomoci žalovanou pri vydávaní rozhodnutí o starobnom dôchodku podľa žalobcu malo dochádzať tým, že žalovaná výšku starobného dôchodku krátila v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, k čomu žalovaná uvádza, že jej právo na krátenie výšky dôchodkových dávok prináleží.
5.1 Žalovaná je toho názoru, že žalobca je oprávnený v rámci odvolacieho konania proti rozsudku súdu prvej inštancie poukazovať iba na také pochybenia súdu, ktoré súvisia s meritom veci. Nemožnosť krátenia dôchodkovej dávky nebola predmetom konania. Táto časť nároku bola súdom prvej inštancie vylúčená na samostatné konanie. Prípustnosť krátenia starobného dôchodku žalobcu bude súd prvej inštancie posudzovať v samostatnom konaní po skončení konania vedeného na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 26Sa/2/2019. Mimo rámca merita veci sú tiež tvrdenia žalobcu, kde spochybňuje viazanosť súdu prvej inštancie rozhodnutím súdu druhej inštancie a záväznosť judikátov uverejnených v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, kde znovu poukazuje iba na nesprávnosť určenia sumy jeho starobného dôchodku, aj keď konanie o tomto nároku bolo vylúčené na samostatné konanie.
5.2 Žalovaná popiera, že by prekročila svoje právomoci pri krátení dôchodkovej dávky podľa Dohovoru a nesúhlasí s názorom žalobcu, že sa krátením dopustila nesprávneho úradného postupu.
5.3 Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy môže žalobcovi vzniknúť iba v prípade existencie nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu a tieto podmienky splnené nie sú. Žalobcom požadovanú sumu náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 140 000,- € považuje žalovaná za absolútne neprimeranú. Žalobcom opakovane uvádzané dôvody vzniku jeho nároku na nemajetkovú ujmu nepovažuje žalovaná za objektívne preukázané, ale prevažne subjektívne pociťované žalobcom. Odvolanie žalobcu je podľa názoru žalovanej nedôvodné.

6. Podľa § 34 ods. 1 C. s. p. o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancie.

7. Odvolanie v prejednávanej veci podali obe strany sporu. Žalobca nie je spokojný s rozhodnutím súdu prvej inštancie z dôvodu, že žalobe v časti týkajúcej sa troch nárokov súd prvej inštancie v plnom rozsahu nevyhovel. Žalovaná popiera existenciu dôvodov na vyhovenie žalobe čo i len v časti. Žiadna zo strán sporu nenapáda svojím odvolaním rozsudok súdu prvej inštancie v IV. výroku, ktorým bol jeden z nárokov uplatnený žalobou z 01.10.2013 vylúčený na samostatné konanie. Podľa § 379 C. s. p. je odvolací súd viazaný rozsahom odvolania, okrem zákonom ustanovených prípadov a podľa § 380 ods. 1 C. s. p. je viazaný aj odvolacími dôvodmi. Mimo stranami sporu uplatnených odvolacích dôvodov prihliada iba na vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré vady odvolací súd v tomto konaní nevzhliadol. Obe sporové strany uplatňujú rovnaký odvolací dôvod, nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov a nesprávne právne posúdenie veci podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku.

8. O odvolaní strán sporu rozhodol pôvodne Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 17Co/85/2020 z 15. decembra 2021. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3 892,- € z titulu nemajetkovej ujmy v peniazoch a II. výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 132,78 € ako náhradu nákladov zmenil tak, že žalobu zamietol aj v tejto časti a potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v III. výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Odvolací súd uznal, že viac ako desaťročie trvajúce rozhodovanie o nároku žalobcu na starobný dôchodok a potreba byť v strehu vo vzťahu k úkonom Sociálnej poisťovne a aktívne sa zúčastňovať súdnych konaní vo veci prieskumu správnosti rozhodnutí Sociálnej poisťovne bolo pre žalobcu obťažujúce a deprimujúce, avšak znenie zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v znení účinnom do 31.12.2012, ktoré bolo potrebné na prejednávanú vec aplikovať, neumožňovalo vyhovieť žalobe ani čiastočne. Odvolací súd nepovažoval za správny názor súdu prvej inštancie, že za nesprávny úradný postup v zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012 možno považovať vydanie rozhodnutí Sociálnej poisťovne č. 481 120 1410 z 25.01.2008 a 10.02.2008 (správne 10.02.2009), ktorými bola zamietnutá žiadosť žalobcu o starobný dôchodok (bod 61. napadnutého rozsudku), keď nesprávny úradný postup štátneho orgánu pri výkone jeho právomoci bol v § 9 definovaný ako akýkoľvek postup štátneho orgánu pri výkone jeho právomocí, pokiaľ pri ňom alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel ustanovených právnymi normami. Nesprávnym úradným postupom sa chápal postup, ktorým štátny orgán porušil určitú konkrétnu povinnosť vyplývajúcu mu z právnej normy. Porušenie konkrétnej právnej povinnosti Sociálnej poisťovne rozhodujúcej o žiadosti žalobcu na priznanie nároku na starobný dôchodok v súdnom konaní zistené nebolo. Odvolací súd zaujal tento názor s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/2/2017 (ktoré prešlo testom ústavnosti u Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 327/2018) a rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/250/2010, z ktorých vyplývalo, že vady či nedostatok pri zisťovaní podkladov a pri ich posudzovaní, ktorý sa prejavil v konkrétnom rozhodnutí, môžu byť z hľadiska zodpovednosti za škodu hodnotené len v zmysle ustanovení upravujúcich zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a nie podľa ustanovení o zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Priznanie nárokov uplatňovaných žalobcom podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nebolo možné z dôvodu, že rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ktoré považoval žalobca za nezákonné, nikdy nenadobudli právoplatnosť a neboli zrušené ani zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Výnimka podľa § 6 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. sa na rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 25.01.2008 a 10.02.2009, ktoré boli zrušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/116/2009 z 30.06.2010 podľa názoru odvolacieho súdu na tieto rozhodnutia nevzťahovala, keď rozhodnutia Sociálnej poisťovne neboli vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť. Odvolací súd dôvodil, že za nesprávny úradný postup nebolo možné považovať ani žalobcom tvrdené prieťahy pri rozhodovaní o jeho žiadosti o starobný dôchodok z dôvodu, že prieťahy nespočívali v nečinnosti Sociálnej poisťovne, ktorá by pre ňu v záväzných lehotách podľa zákona o sociálnom poistení nevydala rozhodnutie ani v tom, že proti rozhodnutiam súdu v preskúmavacom konaní podávala opravné prostriedky. Stav právnej neistoty na strane žalobcu sa odstránil vydaním rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 13.12.2010, ktorým bol žalobcovi spätne ku dňu 07.06.2005 priznaný starobný dôchodok a tento v celom rozsahu dlžnej sumy od 07.06.2005 do 13.12.2010 bol žalobcovi aj vyplatený.

9. Na dovolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 28.11.2024 sp. zn. 2Cdo/143/2022 zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/85/2020 z 15. decembra 2021 z dôvodu porušenia práva žalobcu na spravodlivý proces tým, že odvolací súd tvrdený nesprávny úradný postup Sociálnej poisťovne posúdil odlišne od súdu prvej inštancie, keď uzavrel, že postup žalovanej nemožno charakterizovať ako „nesprávny úradný postup“ ako základný predpoklad pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., v porovnaní so súdom prvej inštancie tak svoj zmeňujúci rozsudok založil na právnom názore odlišnom od právneho názoru súdu prvej inštancie, keď inak vyložil ustanovenie § 9 zákona č. 514/2003 Z. z., obsah pojmu „nesprávny úradný postup“ a rozhodnutia vydané Sociálnou poisťovňou posudzoval aj z hľadiska výnimky podľa § 6 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré ustanovenie súd prvej inštancie neaplikoval a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p., čím si pre svoje rozhodnutie nezadovážil rovnocenný podklad pre prípadné odlišné hodnotenie vykonaných dôkazov. Rozhodnutím bez nariadenia odvolacieho pojednávania nemohol odvolací súd získať rovnocenný zákonný podklad pre iné hodnotenie skutkového stavu. Vzhľadom na dôvod zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 420 písm. f/ C. s. p.) sa dovolací súd k právnym záverom odvolacieho súdu nevyjadroval a nehodnotil ich.

10. Odvolací súd prejednal vec na odvolacom pojednávaní dňa 11. februára 2026, na ktorom vypočul strany sporu, zopakoval dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie, doplnil dokazovanie v rozsahu potrebnom pre správne rozhodnutie vo veci a opätovne posúdil dôvodnosť odvolaní strán sporu proti čiastočnému rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov uplatnených stranami sporu (§ 379 a § 380 ods. 1 C. s. p.) a mimo nich podľa § 380 ods. 2 C. s. p. kontroloval prípadné vady procesných podmienok (ktoré nezistil). Po prejednaní veci dospel odvolací súd k názoru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné, odvolanie žalovanej nedôvodné. Tento svoj názor vyjadril odvolací súd čiastočnou zmenou rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. a potvrdením rozsudku okresného súdu podľa § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. v časti uloženej povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi náhradu vecnej škody vo výške 132,78 € a v časti čiastočného zamietnutia žaloby o zaplatenie ďalších 163,18 € (trovy iných konaní). Pre lepšiu zrozumiteľnosť a zjednodušenie výroku formuloval odvolací súd svoje rozhodnutie vo vzťahu k výrokom I. a III. rozsudku súdu prvej inštancie ako zmeňujúce, aj keď v časti ide o potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu.

11. Žalobca v sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 13C/197/2013-459 a dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/85/2020 namietal, že Sociálna poisťovňa nemôže konať vo veci nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. za Slovenskú republiku a na odvolacom pojednávaní dňa 11. februára 2026 vniesol námietku, že A. F. H. na základe poverenia podpísaného A. I. J., riaditeľkou sekcie odvolacích konaní, právnej služby a legislatívy Sociálnej poisťovne Bratislava z 19. januára 2026 nie je oprávnený zastupovať Sociálnu poisťovňu na tomto odvolacom pojednávaní z dôvodu, že A. I. J. nie je štatutárnym zástupcom Sociálnej poisťovne a z ňou podpísaného poverenia nevyplýva, že by sama bola poverená na udelenie ďalšieho poverenia na zastupovanie Sociálnej poisťovne A. F. H.. Poverený zástupca Sociálnej poisťovne k prednesenej námietke žalobcu poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/89/2025 z 27.01.2026, v ktorom odvolací súd rovnakú námietku vyhodnotil ako neoprávnenú.
11.1 V § 4 ods. 1 písm. i) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012 bolo ustanovené, že vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 koná v mene štátu verejnoprávna inštitúcia, záujmová samospráva alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom. Rovnakým spôsobom určuje zástupcu štátu v prípade, ak škoda bola spôsobená orgánom verejnej moci zákon č. 514/2003 Z. z. aj v účinnom znení ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu v tejto veci. Dovolací súd zastupovanie štátu Sociálnou poisťovňou ako verejnoprávnou inštitúciou zriadenou na výkon sociálneho poistenia, pod ktorý spadá aj dôchodkové poistenie (§ 2 zákona č. 461/2003 Z. z.), akceptoval. Z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/89/2025, na ktorý upozornil zástupca žalovanej na odvolacom pojednávaní bolo zistené, že vo veci sp. zn. 14Co/89/2025 preukázala Sociálna poisťovňa oprávnenie A. F. H. konať za Sociálnu poisťovňu na základe písomného poverenia riaditeľky odboru právnej služby, ktorej takéto oprávnenie vyplývalo z Kompetenčného poriadku Sociálnej poisťovne ako vnútroorganizačného aktu. Názor žalobcu, že za Sociálnu poisťovňu môže konať jedine generálny riaditeľ ako štatutárny orgán Sociálnej poisťovne (§ 122 ods. 3 ZSP), nie je správny. V § 126 ods. 2 ZSP je ustanovené, že vo veciach patriacich do pôsobnosti ústredia koná v mene Sociálnej poisťovne generálny riaditeľ alebo vedúci zamestnanec ústredia poverený generálnym riaditeľom. Ak bola v zmysle Kompetenčného poriadku Sociálnej poisťovne riaditeľka sekcie odvolacích konaní, právnej služby a legislatívy poverená konať v mene Sociálnej poisťovne, ňou podpísané poverenie z 19. januára 2026 pre A. F. H. oprávňovalo túto osobu zastupovať Sociálnu poisťovňu na odvolacom pojednávaní.

12. Žalobca si v tomto konaní uplatňoval nároky z nezákonných rozhodnutí Sociálnej poisťovne, za ktoré považoval rozhodnutia Sociálnej poisťovne vydané v období od 26.07.2006 do 26.02.2013 vo veci jeho žiadosti o priznanie starobného dôchodku, aj z nesprávneho úradného postupu Sociálnej poisťovne, za ktorý označoval nielen nesprávne vyhodnotenie vzniku nároku žalobcu na starobný dôchodok, ale aj spôsob konania a rozhodovania Sociálnej poisťovne, ktorá bez opory v zákone o sociálnom poistení opakovane menila a zrušovala svoje rozhodnutia, z čoho žalobca vyvodil úmyselné konanie žalovanej smerujúce k vylúčeniu žalobcu z nároku na starobný dôchodok. Žalobca tvrdil, že Sociálna poisťovňa pri posudzovaní jeho nárokov a rozhodovaní o výške jeho starobného dôchodku prekročila svoju právomoc, keď podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 krátila jeho dôchodok, preto na jeho prípad je potrebné uplatniť § 6 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012, podľa ktorého, ak bola škoda

spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc, nie je zrušenie alebo zmena rozhodnutia pre nezákonnosť podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody.

12.1 Odvolací súd nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že nároky žalobcu bolo potrebné posudzovať podľa zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2008 (z dôvodu, že k nesprávnemu úradnému postupu došlo vydaním rozhodnutí Sociálnej poisťovne z 25.01.2008 a 10.02.2009 – bod 61. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Žalobca tvrdí, že nesprávny úradný postup Sociálnej poisťovne začal jej prvým rozhodnutím o žiadosti žalobcu o priznanie starobného dôchodku vydaného 26.07.2006 a trvá doposiaľ, keď doteraz nebolo rozhodnuté o správnej výške jeho starobného dôchodku napriek tomu, že Najvyšší správny súd SR v rozsudku z 30.11.2021 sp. zn. 9Sk/27/2020 vyslovil názor k výške starobného dôchodku priznaného žalobcovi po aplikácii článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 a konštatoval, že Sociálna poisťovňa priznala starobný dôchodok v správnej výške. Žalobca neobmedzil svoje tvrdenia o nezákonných rozhodnutiach Sociálnej poisťovne len na dve rozhodnutia (uvádzané súdom prvej inštancie v bode 61. rozsudku) vydané 25.01.2008 a 10.02.2009, ale tvrdil, že žiadne z rozhodnutí Sociálnej poisťovne správne nie je. Ak v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku adresovanej pôvodne Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, doplnenej na žiadosť Sociálnej poisťovne, ústredie dňa 15.11.2011 žiadal žalobca odškodnenie za obdobie od 20.06.2006 do 15.11.2011, je potrebné podľa názoru odvolacieho súdu na hmotnoprávne nároky žalobcu vyplývajúce zo zákona č. 514/2003 Z. z. aplikovať zákon č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012, aby bolo možné posúdiť prípadný nesprávny úradný postup, či nezákonné rozhodnutia Sociálnej poisťovne vydané až do 15.11.2011.

12.2 Zákon č. 514/2003 Z. z. nie je len predpisom hmotnoprávneho charakteru, upravuje aj procesnoprávne otázky. Za takéto ustanovenie považuje odvolací súd aj ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. účinné od 01.01.2013 prijaté novelou zákona č. 514/2003 Z. z. uskutočnenou zákonom č. 412/2012 Z. z. v znení: „Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.“. Zákon č. 412/2012 Z. z. neobsahoval žiadne prechodné ustanovenia. Odvolací súd je toho názoru, že ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. je potrebné aplikovať na všetky konania začaté po 1. januári 2013, teda aj na toto konanie o nárokoch žalobcu, keď žalobu na Okresný súd Zvolen doručil žalobca 1. októbra 2013. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že predmetom súdneho konania môžu byť len tie nároky, ktoré si žalobca uplatnil v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku z 21.09.2011 doplnenej 15.11.2011 (porovnaj rozsudok NS SR zo 14.10.2015 sp. zn. 8Cdo/289/2014 uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod publikačným číslom 6/2016 alebo rozsudok NS SR z 30. apríla 2025 sp. zn. 8Cdo/6/2023).

12.3 V žiadosti o predbežné prerokovanie nároku z 21.09.2011 na č. l. 29 spisu žiadal žalobca predbežne prerokovať nárok na náhradu škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom Sociálnej poisťovne spôsobenej mu v konaní o priznaní starobného dôchodku a určení jeho sumy. V žiadosti žalobca uvádzal, že Sociálna poisťovňa svojím úmyselným, nezákonným, diskriminačným postupom dosiahla de facto to, že hoci mal nárok byť na starobnom dôchodku už ako 55 ročný, starobný dôchodok mu bol priznaný po neodôvodnených prieťahoch v úplne jednoduchom konaní až 28.12.2010, ale s nesprávne stanovenou sumou starobného dôchodku, keď už mal viac ako 62 rokov. Samotné konštatovanie porušenia práva nepovažoval za dostatočné a požadoval náhradu nemajetkovej ujmy za to, že nemohol využiť základné právo na dôchodkové zabezpečenie a slobodu vo výške 95 890,40 € za obdobie od 20.06.2006 do 31.03.2011, uhradiť skutočnú škodu z dôvodu, že ku dňu 07.09.2011 mu nebol správne určený dôchodok (v sume 42 222,50 € vrátane úrokov z omeškania), uhradiť škodu na zdraví vzniknutú výkonom strážnej služby v nepretržitej prevádzke v 12 hodinových zmenách, ktorú si určil sumou 5 000,- €, za obdobie troch rokov žiadal uhradiť škodu vo výške 600,- € z dôvodu, že nemohol využiť dovolenku v pracovnom pomere na rekreáciu alebo kúpeľný pobyt a musel ju minúť na výkon najnutnejších prác, opravy a udržiavania svojich nehnuteľností vzdialených od bydliska, zaplatiť škodu vo výške 150,- € vynaloženú na obnovenie oprávnenia na výkon strážnej služby a uhradiť aj materiálové náklady na poštovnom, na cestu autom na súdne konania vo výške 40,-

€. Svoju žiadosť o predbežné prerokovanie nároku doplnil v podaní z 15.11.2011 (č. l. 31 spisu), v ktorom odôvodňuje vznik nemajetkovej ujmy do 15.11.2011 sumou 108 164,38 € ako násobok sumy 20 000,- € za každý rok od 20.06.2006 do 15.11.2011, zvýšil výšku škody vzniknutej tým, že mu nebola správne určená suma starobného dôchodku na 43 477,229 € napriek tomu, že mu dňa 28.12.2010 bol vyplatený dlžný dôchodok sumou 7 221,50 €, naďalej požadoval škodu na zdraví sumou 5 000,- €, zaplatiť škodu 150,- € z titulu úhrady nákladov na aktualizáciu platnosti preukazu odbornej spôsobilosti vykonávať strážnu službu a trovy vzniknuté uplatnením svojich nárokov vzrástli na 129,83 €. Sociálna poisťovňa dňa 29.11.2011 oznámila žalobcovi, že jeho žiadosti o náhradu škody v celkovej sume 157 521,44 € nevyhovuje z dôvodu nepreukázania týchto nárokov.

13. Odvolací súd v pôvodnom konaní sp. zn. 17Co/85/2020 pod vplyvom rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Cdo/2/2017 a sp. zn. 6Cdo/250/2010, v zmysle ktorých prípadné nesprávnosti či vady pri zisťovaní podkladov a pri ich posudzovaní, ktoré sa prejavia v obsahu rozhodnutia, sa z hľadiska zodpovednosti za škodu môžu hodnotiť len v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu v dôsledku nezákonného rozhodnutia, nepodrobil konanie Sociálnej poisťovne o žiadosti žalobcu o starobný dôchodok podrobnému prieskumu z časového hľadiska a následkov, ktoré opakovaným vydávaním rozhodnutí o zamietnutí žiadosti žalobcu o priznanie starobného dôchodku boli spôsobené. V čase rozhodovania rozsudkom sp. zn. 17Co/85/2020 nebolo odvolaciemu súdu (ani stranám sporu) známe rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Obdo/102/2019 z 30.12.2020, zverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod publikačným číslom 67/2021 [Zbierka podľa EPI (ekonomické a právne informácie) publikovaná 13.12.2021] s právnou vetou „Škoda môže vzniknúť aj v príčinnej súvislosti s vydaním rozhodnutia orgánu štátu, ktoré bude zrušené skôr, ako nadobudne právoplatnosť - v tomto prípade je však potrebné zodpovednosť štátu za škodu, ktorá by vznikla v príčinnej súvislosti s vydaním takéhoto rozhodnutia, posudzovať podľa ustanovení zákona č. 58/1969 Zb., resp. zákona č. 514/2003 Z. z., o zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, a nie podľa ustanovení toho istého zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.“. Rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Obdo/102/2019 sa týka vkladového konania podľa zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) a podľa názoru odvolacieho súdu je aplikovateľné aj v prejednávanej veci z dôvodu podobnosti procesu rozhodovania a možnosti obrany dotknutého subjektu proti rozhodnutiam orgánu verejnej moci. Najvyšší súd v publikovanom rozhodnutí uviedol, že autentický výklad zákona č. 514/2003 Z. z., aj zákona č. 58/1969 Zb. je, pokiaľ ide o požiadavku právoplatnosti rozhodnutia orgánu štátu ako jednu z podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, jednoznačný. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu je daná len vo vzťahu k takému rozhodnutiu orgánu štátu, ktoré bolo zrušené alebo zmenené až po nadobudnutí jeho právoplatnosti. Rozhodnutie správy katastra o zamietnutí vkladu vlastníckeho práva takouto vlastnosťou nedisponuje. Rovnako tak nedisponovali touto vlastnosťou právoplatnosti ani rozhodnutia Sociálnej poisťovne vydané v rozhodnom období od 26.07.2006 do 15.11.2011 vo vzťahu k žalobcovi. Najvyšší súd v judikáte R 67/2021 ďalej dôvodil, že aj napriek tomu, že predpokladom vzniku práva na náhradu škody je (okrem iného) existencia právoplatného rozhodnutia a jeho zrušenie alebo zmena, treba uviesť, že sú určité výnimky, kedy sa možnosť poškodeného subjektu domáhať sa náhrady škody neviaže na požiadavku zrušenia alebo zmeny právoplatného rozhodnutia, ale k vzniku škody môže dôjsť (a v mnohých prípadoch aj reálne dochádza) ešte predtým, ako sa konkrétne rozhodnutie stane právoplatným, resp. ešte predtým, ako je takéto rozhodnutie zrušené alebo zmenené. Týmito výnimkami sú: 1. existencia tzv. ničotného rozhodnutia, 2. existencia vykonateľného rozhodnutia (bez ohľadu na jeho právoplatnosť), 3. existencia prípadov hodných osobitného zreteľa. Pri rozhodovaní o vklade vlastníckeho práva nešlo o žiadnu z týchto výnimiek. Rozhodnutie o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností vo veci prejednávanej dovolacím súdom pod R 67/2021 bolo zrušené po podaní opravného prostriedku osobou oprávnenou skôr, ako sa stalo právoplatným. Obdobne rozhodnutia Sociálnej poisťovne o žiadosti žalobcu na priznanie starobného dôchodku boli opakovane zrušené samotnou Sociálnou poisťovňou, Krajským súdom v Banskej Bystrici alebo Najvyšším súdom Slovenskej republiky skôr než nadobudli právoplatnosť. V tom vidí odvolací súd podobnosť prípadov R 67/2021 a vecou prejednávanou pod sp. zn. 17Co/18/2025.

14. Pre účely zistenia, či konanie Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu o starobný dôchodok napĺňa znaky nesprávneho úradného postupu v zmysle judikátu R 67/2021, v zmysle pokynov dovolacieho súdu v uznesení sp. zn. 2Cdo/143/2022 nariadil odvolací súd vo veci pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo za prítomnosti strán sporu. Na ňom zopakoval odvolací súd dokazovanie vykonané súdom

prvej inštancie a v zmysle § 384 ods. 2 C. s. p. ho doplnil. Skutkový stav rozhodný pre právne posúdenie veci bol odvolacím súdom ustálený takto:
Žalobca bol príslušníkom Policajného zboru Slovenskej republiky. Jeho pracovný pomer u polície skončil 31. augusta 1999. Od 01.09.1999 do 31.03.2001 bol žalobca ako uchádzač o zamestnanie evidovaný na úrade práce. V období od 01.04.2001 do 06.06.2005 pracoval ako zamestnanec v súkromnej bezpečnostnej službe. Orgán sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky s účinnosťou od 01.09.1999 priznal žalobcovi výsluhový príspevok v sume 9 613,- Sk mesačne. Žalobca požiadal Sociálnu poisťovňu dňa 20.06.2006 o priznanie starobného dôchodku zo systému všeobecného sociálneho poistenia. Rozhodnutím z 26.07.2006 Sociálna poisťovňa zamietla jeho žiadosť majúc za to, že mu nárok zo systému všeobecného sociálneho poistenia na starobný dôchodok nevznikol. Ku dňu 07.06.2005 poberal žalobca výsluhový príspevok prekvalifikovaný na výsluhový dôchodok vo výške 11 369,- Sk (377,38 €). Žalobca bol ženatý, jeho manželka poberala starobný dôchodok, žalobca mal vyživovaciu povinnosť k synovi študujúcom na vysokej škole. Z dôvodu nepriznania starobného dôchodku a potreby hmotného zabezpečenia seba a rodiny sa žalobca od 19.09.2007 do 31.03.2011 zamestnal ako strážnik v súkromnej bezpečnostnej službe. Za tým účelom si musel obnoviť preukaz odbornej spôsobilosti na výkon tejto činnosti; za odbornú prípravu zaplatil 132,78 €. Sociálna poisťovňa opakovane rozhodovala o žiadosti žalobcu o starobný dôchodok bez toho, aby jej skoršie rozhodnutia boli zrušené príslušným orgánom. Viaceré rozhodnutia sama menila alebo zrušila bez zákonnej úpravy. Konanie Sociálnej poisťovne o žiadosti žalobcu o výplatu starobného dôchodku vyplýva z nasledovného prehľadu:

1. úkon Žiadosť žalobcu o starobný dôchodok 20.06.2006

2. úkon Sociálna poisťovňa rozhodla o zamietnutí žiadosti žalobcu podľa § 65 ZSP, v lehote podľa § 210 ods. 2 ZSP v znení účinnom do 18.07.2006
26.07.2006

3. úkon Žalobca podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne z 26.07.2006 dňa 21.08.2006, SP doručený 04.09.2006
04.09.2006

4. úkon Sociálna poisťovňa rozhodla podľa § 112 ZSP v znení účinnom ku 29.11.2007 tak, že zrušila svoje rozhodnutie z 26.07.2006, rozhodnutie z 05.01.2007 doručené žalobcovi 11.01.2007 05.01.2007

5. úkon Žalobca požiadal 01.02.2007 podľa § 219 ods. 4 ZSP oznámiť podklady, na základe ktorých rozhodla Sociálna poisťovňa o zamietnutí jeho žiadosti 05.01.2007 01.02.2007

6. úkon Sociálna poisťovňa oznámila žalobcovi podklady pre rozhodnutie 11.05.2007, doručila žalobcovi 18.05.2007
18.05.2007

7. úkon Žalobca podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne z 05.01.2007 13.06.2007

8. úkon Sociálna poisťovňa predložila Krajskému súdu v Banskej Bystrici opravný prostriedok žalobcu proti rozhodnutiu z 05.01.2007, žiadala o lehotu na opätovné posúdenie žiadosti žalobcu. Vec bola zapísaná na KS BB pod sp. zn. 21Sd/153/2007 20.07.2007

9. úkon Sociálna poisťovňa 23.08.2007 vydala rozhodnutie podľa § 65 a § 274 ods. 1 ZSP, ktorým zamietla žiadosť žalobcu o starobný dôchodok k 07.06.2005 23.08.2007

10. úkon Sociálna poisťovňa doručuje KS BB k sp. zn. 21Sd/153/2007

rozhodnutie z 23.08.2007
20.09.2007

11. úkon KS BB nariadil pojednávanie na 26.09.2007, na ktorom žalobca namietal postup Sociálnej poisťovne, ktorá každým svojím novým rozhodnutím predĺžila konanie o jeho žiadosti o výplatu starobného dôchodku. Poukazoval na to, že SP nemohla postupovať podľa § 112 ZSP, ale mala postupovať podľa § 219 ods. 2 ZSP 26.09.2007

12. úkon Sociálna poisťovňa oznamuje 12.11.2007 KS BB, že sa k veci samej vyjadrovať zatiaľ nebude, pripravuje nové zmenové rozhodnutie 15.11.2007

13. úkon Sociálna poisťovňa rozhodnutím z 23.11.2007 zamietla žiadosť žalobcu o výplatu starobného dôchodku podľa § 65, § 259, § 261, § 274 ZSP 23.11.2007

14. úkon Sociálna poisťovňa rozhodnutím z 25.01.2008 s odôvodnením o jednej vete rozhodla podľa § 112 ZSP, že zrušuje rozhodnutie č. 481 120 1410 zo dňa 05.01.2007, 23.08.2007 a 23.11.2007 s odôvodnením, že ich zrušuje z dôvodu neúplného zdôvodnenia rozsahu dôchodkových nárokov pre priznanie starobného dôchodku 25.01.2008

15. úkon Sociálna poisťovňa vydala rozhodnutie z 25.01.2008, ktorým podľa § 65, § 259, § 261 ods. 1, § 274 ods. 1 ZSP zamietla žiadosť žalobcu o starobný dôchodok k 07.06.2005 25.01.2008

16. úkon KS BB zastavil konanie sp. zn. 21Sd/153/2007 uznesením z 15.02.2008 z dôvodu, že Sociálna poisťovňa 25.01.2008 zrušila napadnuté rozhodnutie z 05.01.2007 15.02.2008

17. úkon Žalobca podal odvolanie proti uzneseniu KS BB z 15.02.2008 26.02.2008

18. úkon NS SR uznesením č. k. 9So/44/2008-34 z 30.06.2008 zrušil uznesenie krajského súdu z 15.02.2008 o zastavení konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch rozhodnutia je uvedené, že krajský súd opomenul existenciu neprávoplatného rozhodnutia z 26.07.2006 a opravného prostriedku proti tomuto rozhodnutiu. Jeho záver, že zrušením jedného z rozhodnutí Sociálnej poisťovne o zamietnutí žiadosti o výplatu starobného dôchodku odpadol predmet sporu, nie je správny. Sociálna poisťovňa mohla opravnému prostriedku žalobcu vyhovieť v celom rozsahu podľa § 219 ods. 3 ZSP, inak mala predložil opravný prostriedok spolu so svojím vyjadrením a spisovým materiálom súdu v lehote do 60 dní odo dňa doručenia opravného prostriedku, pretože zo žiadneho ustanovenia ZSP nevyplýva oprávnenie Sociálnej poisťovne zrušiť svoje rozhodnutie o dôchodkovej dávke, pokiaľ v celom rozsahu nevyhovie opravnému prostriedku. Rozhodnutiami vydanými následne po vydaní rozhodnutia z 26.07.2006 Sociálna poisťovňa opravnému prostriedku v celom rozsahu nevyhovela. Krajský súd musí preskúmať rozhodnutie Sociálnej poisťovne z 26.07.2006 a naň nadväzujúce rozhodnutia o tej istej žiadosti 30.06.2008

19. úkon Sociálna poisťovňa vydáva 10.02.2009 rozhodnutie, ktorým podľa § 65, § 274 ods. 1 ZSP zamieta žiadosť žalobcu o starobný dôchodok k 07.06.2005 a zároveň tým mení svoje rozhodnutia z 26.07.2006 a 25.01.2008 10.02.2009

20. úkon Sociálna poisťovňa predkladá KS BB k sp. zn. 21Sd/153/2007 vyjadrenie vo veci samej, v ktorom je uvedené, že od 01.09.1999 bol žalobcovi priznaný výsluhový príspevok, výška uvedená nie je. Sociálna poisťovňa navrhla potvrdiť svoje rozhodnutia z 26.07.2006, 25.01.2008 a 10.02.2009 19.03.2009

21. úkon Krajský súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 21Sd/153/2007-59 z 08.04.2009 tak, že potvrdil rozhodnutie SP z 25.01.2008 v spojení s rozhodnutím z 10.02.2009 a zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a) O. s. p. rozhodnutia SP z 05.01.2007, 23.08.2007, 23.11.2007, 25.01.2008. Rozsudok bol doručený žalobcovi 27.05.2009 08.04.2009

22. úkon Žalobca podáva odvolanie proti rozsudku KS BB z 08.04.2009 10.06.2009

23. úkon NS SR rozsudkom sp. zn. 9So/116/2009 z 30.06.2010 zmenil rozsudok KS BB z 08.04.2009 č. k. 21Sd/153/2007-59 tak, že zrušil rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 25.01.2008, 10.02.2009 o zamietnutí žiadosti o starobný dôchodok a vrátil vec Sociálnej poisťovni na ďalšie konanie. NS SR v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že Sociálna poisťovňa musí posúdiť žiadosť žalobcu na starobný dôchodok k 07.06.2005 a zohľadniť aj dobu trvania služobného pomeru policajta 30.06.2010

24. úkon Sociálna poisťovňa vydala rozhodnutie 13.12.2010, ktorým priznala žalobcovi s počiatkom od 07.06.2005 starobný dôchodok vo výške 2 590,- Sk mesačne, ktorý postupne valorizovala. Zistené z rozsudku č. k. 26Sd/46/2011-25 (na č. l. 12 základného spisu) 13.12.2010

25. úkon Žalobca podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne z 13.12.2010 Dátum chýba

26. úkon Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobcu rozsudkom z 23.06.2011 zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne z 13.12.2010 podľa § 250j ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku a vec vrátil SP na ďalšie konanie 23.06.2011

27. úkon NS SR rozsudkom z 31.10.2012 potvrdil rozsudok KS BB z 23.06.2011 č. k. 26Sd/47/2011-25 31.10.2012

28. úkon Sociálna poisťovňa rozhodnutím z 12.12.2012 priznala žalobcovi starobný dôchodok od 07.06.2005 vo výške 3 670,- Sk mesačne, podľa dôvodov rozhodnutia sa tým realizuje rozsudok NS SR sp. zn. 9So/159/2011 z 31.10.2012 a rozsudok KS BB č. k. 26Sd/47/2011-25 z 23.06.2011 12.12.2012

15. Súd prvej inštancie vychádzal z názoru, že ku dňu 15.11.2011 nebolo vydané žiadne právoplatné rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ktoré by bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, z tohto dôvodu nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím žalobcovi nevznikol. V § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. je ustanovené, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť len vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Rovnaký názor v konaní prezentovala aj žalovaná, naproti tomu žalobca tvrdil, že právo na náhradu škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím vyplýva z § 6 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. z dôvodu, že rozhodnutia Sociálnej poisťovne boli/sú vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, na tieto rozhodnutia

sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní a Sociálna poisťovňa pri rozhodovaní o jeho nároku na starobný dôchodok prekročila jej zákonom zverené právomoci.

16. Konanie vo veciach sociálneho poistenia v zákone č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení ku dňu 31.12.2011 (aplikácia ktorého prichádza do úvahy vzhľadom na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku z 15.11.2011) upravuje § 172 tak, že na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní a pod pojmom konanie vo veciach sociálneho poistenia je potrebné rozumieť konanie o dávkových veciach sociálneho poistenia, aj iné konania (nedávkové konanie). Rozhodovanie o nároku na starobný dôchodok patrí medzi dávkové konanie. Dôchodkové dávky upravoval zákon o sociálnom poistení k 31.12.2011 v § 60 a nasledujúce a v rámci toho aj podmienky nároku na starobný dôchodok v § 65 a nasledujúce. Ktoré organizačné zložky Sociálnej poisťovne vydávajú rozhodnutia a v akých veciach upravoval zákon č. 461/2003 Z. z. v § 210. Právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutí organizačných zložiek Sociálnej poisťovne upravoval § 213 zákona o sociálnom poistení tak, že doručené rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať alebo proti ktorému nemožno podať opravný prostriedok, je právoplatné. Rozhodnutie je vykonateľné, len čo uplynie lehota na plnenie. Ak v rozhodnutí nie je uložená povinnosť na plnenie, rozhodnutie je vykonateľné, len čo nadobudne právoplatnosť.

17. Rozhodnutia Sociálnej poisťovne, na ktoré sa v rozsudku o veci samej odvolával súd prvej inštancie citujúc z rozhodnutia odvolacieho Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/116/2009 (rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 481 120 1410 z 25.01.2008 a 10.02.2009, ktorými bola zamietnutá žiadosť žalobcu o starobný dôchodok ku dňu 07.06.2005) nenadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť z dôvodu, že proti nim bol prípustný opravný prostriedok. Vyplýva to priamo z poučení Sociálnej poisťovne, ústredie na rozhodnutiach z 25.01.2008 a 10.02.2009, ktoré sú súčasťou pripojeného spisu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 21Sd/153/2007 v znení: „Proti tomuto rozhodnutiu môžete podať návrh na jeho preskúmanie súdom a to dvojmo, písomne alebo ústne do zápisnice v lehote 30 dní od doručenia rozhodnutia; návrh treba podať príslušnému krajskému súdu alebo Sociálnej poisťovni, ústredie v Bratislave. Opravný prostriedok proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok. K návrhu na preskúmanie rozhodnutia súdom odporúčame priložiť aj kópiu tohto rozhodnutia.“ Sám najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 9So/116/2009 z 30. júna 2010 uviedol, že rozhodnutia žalovanej Sociálnej poisťovne, ústredie z 25. januára 2008 a 10. februára 2009 o zamietnutí žiadosti na starobný dôchodok zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“). Ustanovenie § 250l O. s. p. spadalo do piatej časti O. s. p. s názvom Správne súdnictvo, tretej hlavy označenej ako Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov a text § 250l ods. 1 O. s. p. znel: „Podľa ustanovení tejto (tretej) hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov“. Z uvedeného vyplýva, že názor súdu prvej inštancie, že žalobcovi nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím nevznikol z dôvodu, že podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. je možné nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, je správny. Záver, že Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozhodoval podľa § 250l Občianskeho súdneho poriadku o neprávoplatných rozhodnutiach Sociálnej poisťovne potvrdzuje aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/82/2015 z 26.05.2016, či rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1So/69/2014 z 29.09.2015 a iné.

18. Vykonateľnosť rozhodnutí Sociálnej poisťovne podľa § 213 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. je upravená tak, že rozhodnutie je vykonateľné, len čo uplynie lehota na plnenie. Ak v rozhodnutí nie je uložená povinnosť na plnenie, rozhodnutie je vykonateľné, len čo nadobudne právoplatnosť.
18.1 Právna teória aj prax priznáva aj rozhodnutiu, ktoré ešte formálne nenadobudlo právoplatnosť, spôsobilosť vyvolať ním predvídané právne účinky. Vo vzťahu k rozhodnutiam Sociálnej poisťovne o zamietnutí žiadosti žalobcu na priznanie starobného dôchodku podľa názoru odvolacieho súdu neprichádza do úvahy nadobudnutie vykonateľnosti rozhodnutia pred jeho právoplatnosťou, ako to vyplýva z výslovnej úpravy v § 213 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012. Odvolací súd na základe týchto úvah uzatvára, že nárok na náhradu škody v dôsledku nezákonného rozhodnutia v zmysle § 6 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. žalobcovi nevznikol z dôvodu, že rozhodnutia Sociálnej poisťovne neboli vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť.

18.2 Odvolací súd zotrváva na názore vyslovenom už v rozsudku sp. zn. 17Co/85/2020, že rozhodnutia Sociálnej poisťovne o žiadosti žalobcu o starobný dôchodok neboli vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, preto sa na ne výnimka podľa § 6 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. nevzťahuje a rovnako sa nevzťahuje ani výnimka podľa § 6 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. I keď nie je predmetom tohto konania zaplatenie náhrady škody vzniknutej nesprávne určenou výškou starobného dôchodku, len ako poznámku odvolací súd uvádza, že podľa rozsudku Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 9Sk/27/2020 Sociálna poisťovňa neprekročila svoje právomoci krátením dôchodku žalobcu podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

19. Nároky žalobcu podriadil súd prvej inštancie pod ustanovenie článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom), ustanoveniam zákona č. 461/2003 Z. z. (§ 120 ods. 1 a 2) a aplikoval zákon č. 514/2003 Z. z. Vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú žalobcovi pri výkone verejnej moci odvodil od ustanovenia § 9 zákona č. 514/2003 Z. z.

20. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012 štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

21. Pod vplyvom rozhodnutia R 67/2021 odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že nesprávny úradný postup Sociálnej poisťovne v konaní o žiadosti žalobcu o starobný dôchodok preukázaný bol, ale za nesprávny úradný postup nie je možné považovať, akým spôsobom rozhodla Sociálna poisťovňa o žiadosti žalobcu (obsah rozhodnutia, dôvody zamietnutia žiadosti), ale jej postup pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu, ktorý mal za následok predĺženie obdobia, kedy bol žalobcovi priznaný starobný dôchodok. Za obdobie nesprávneho úradného postupu Sociálnej poisťovne nie je možné považovať čas od 20. júna 2006 (dátum podania žiadosti žalobcu o výplatu starobného dôchodku) do 15.11.2011, ako to uvádza súd prvej inštancie v bode 64. rozsudku, ani obdobie od 25.01.2008 (dátum rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ktorým zrušila svoje rozhodnutia z 05.01.2007, 23.08.2007 a 23.11.2007) do 15.11.2008, ako je to uvedené v bode 61. rozsudku súdu prvej inštancie.
21.1 Žalobca v konaní viackrát uviedol a zopakoval to aj na odvolacom pojednávaní, že cielene proti niektorým rozhodnutiam Sociálnej poisťovne opravný prostriedok nepodal, aby formálne nadobudli právoplatnosť s tým, že potom ich musí súd v správnom konaní zrušiť ako nezákonné. Už v žalobe žalobca namietal, že Sociálna poisťovňa nebola oprávnená podľa § 112 ods. 1 ZSP meniť svoje rozhodnutie, pokiaľ jeho žiadosti o výplatu starobného dôchodku v celom rozsahu nevyhovela. Žalovaná na odvolacom pojednávaní uznala, že opakované rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o výplatu starobného dôchodku zo strany Sociálnej poisťovne nemali byť vydávané.

22. Zákon č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom ku dňu 31.12.2011 určoval vecnú príslušnosť ústredia na rozhodnutie o dôchodkových dávkach v prvom stupni v § 179 ods. 1 písm. a) bod 1. a lehotu na rozhodnutie o žiadosti v § 210 ods. 2 na 60 dní od začatia konania. Žiadosť o starobný dôchodok podal Sociálnej poisťovni žalobca 20. júna 2006. Prvým rozhodnutím z 26.07.2006 Sociálna poisťovňa dodržala lehotu na rozhodnutie o tejto žiadosti. Žalobca podal proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne z 26.07.2006, ktorým bola prvýkrát jeho žiadosť o starobný dôchodok zamietnutá, opravný prostriedok dňa 04.09.2006. Sociálna poisťovňa predložila opravný prostriedok Krajskému súdu v Banskej Bystrici. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 21Sd/520/06 (záznam o lustrácii vykonanej Krajským súdom v Banskej Bystrici na predkladacej správe Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava doručenej Krajskému súdu v Banskej Bystrici 20. júla 2007 spolu s opravným prostriedkom žalobcu proti ďalšiemu rozhodnutiu z 5. januára 2007); konanie sp. zn. 21Sd/520/06 bolo zastavené Krajským súdom v Banskej Bystrici z dôvodu, že Sociálna poisťovňa neskorším rozhodnutím z 5. januára 2007 opätovne rozhodla o žiadosti žalobcu na výplatu starobného dôchodku (znovu ju zamietla). Žalobca podal opravný prostriedok aj proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne z 5. januára 2007, ktoré vydala Sociálna poisťovňa podľa § 112 ods. 1 ZSP a v ňom uviedla, že rozhodnutie z 26. júla 2006 zrušuje ako nesprávne vydané. Ustanovenie § 112 ods. 1 ZSP v znení účinnom do 31.12.2011 oprávňovalo Sociálnu poisťovňu zmeniť svoje rozhodnutie

len spôsobom „dávka sa prizná alebo sa zvýši... ak sa dodatočne zistí, že sa dávka priznala v nižšej sume ako patrí, vypláca v nižšej sume ako patrí, odoprela neprávom alebo priznala od neskoršieho dátumu než od ktorého patrí“. Podľa tohto zákonného ustanovenia mohla Sociálna poisťovňa vydať len priaznivejšie rozhodnutie v prospech žalobcu, nie zrušiť svoje rozhodnutie napadnuté už opravným prostriedkom, o ktorom bolo vedené súdne konanie na Krajskom súde v Banskej Bystrici. Tým, že Sociálna poisťovňa dňa 5. januára 2007 zrušila pôvodné rozhodnutie z 26.07.2006, musel žalobca podať nový opravný prostriedok proti rozhodnutiu žalovanej z 5. januára 2007, vyvolať nové správne konanie pod sp. zn. 21Sd/153/2007, počas ktorého Sociálna poisťovňa vydala ďalšie rozhodnutie dňa 23.08.2007 o zamietnutí žiadosti žalobcu o starobný dôchodok k 07.06.2005 a toto rozhodnutie predložila Sociálna poisťovňa Krajskému súdu v Banskej Bystrici až 20. septembra 2007. Žalobca na pojednávaní dňa 26.09.2007 namietal postup Sociálnej poisťovne, ktorá každým svojím novým rozhodnutím predlžuje konanie o jeho žiadosti o výplatu starobného dôchodku. Poukazoval na to, že Sociálna poisťovňa nemohla postupovať podľa § 112 ZSP, ale mala postupovať podľa § 219 ods. 2 ZSP. V § 219 ods. 3 bolo umožnené ústrediu Sociálnej poisťovne vyhovieť v celom rozsahu opravnému prostriedku účastníka konania a v takom prípade by nastupoval postup podľa § 219 ods. 2 ZSP - späťvzatie opravným prostriedkom účastníka konania. Sociálna poisťovňa ale opravnému prostriedku žalobcu nevyhovela, aj rozhodnutím z 23.08.2007 bola žiadosť žalobcu o starobný dôchodok zamietnutá. V deň 25.01.2008 vydala Sociálna poisťovňa ďalšie dve rozhodnutia vzťahujúce sa k žiadosti žalobcu o starobný dôchodok. Jedným opätovne zamietla žiadosť žalobcu o starobný dôchodok k 07.06.2005 a druhým zrušila svoje rozhodnutia z 05.01.2007, 23.08.2007, 23.11.2007 s odôvodnením, že ich zrušuje z dôvodu neúplného zdôvodnenia rozsahu dôchodkových nárokov pre priznanie starobného dôchodku. Následkom takéhoto konania Sociálnej poisťovne bolo zastavenie konania sp. zn. 21Sd/153/2007 uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15.02.2008. Proti rozhodnutiu Krajského súdu Banskej Bystrici z 15.02.2008 podal žalobca odvolanie a Najvyšší súd SR uznesením z 30.06.2008 č. k. 9So/44/2008-34 zrušil uznesenie krajského súdu z 15.02.2008 o zastavení konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch rozhodnutia je uvedené, že krajský súd opomenul existenciu neprávoplatného rozhodnutia z 26.07.2006 a opravného prostriedku proti tomuto rozhodnutiu. Jeho záver, že zrušením jedného z rozhodnutí Sociálnej poisťovne o zamietnutí žiadosti o výplatu starobného dôchodku odpadol predmet sporu, nie je správny. Sociálna poisťovňa mohla opravnému prostriedku žalobcu vyhovieť v celom rozsahu podľa § 219 ods. 3 ZSP, inak mala predložiť opravný prostriedok spolu so svojím vyjadrením a spisovým materiálom súdu v lehote do 60 dní odo dňa doručenia opravného prostriedku, pretože zo žiadneho ustanovenia ZSP nevyplýva oprávnenie Sociálnej poisťovne zrušiť svoje rozhodnutie o dôchodkovej dávke, pokiaľ v celom rozsahu nevyhovie opravnému prostriedku. Rozhodnutiami vydanými následne po vydaní rozhodnutia z 26.07.2006 Sociálna poisťovňa opravnému prostriedku v celom rozsahu nevyhovela. Krajský súd musí preskúmať rozhodnutie Sociálnej poisťovne z 26.07.2006 a naň nadväzujúce rozhodnutia o tej istej žiadosti. Dňa 10. februára 2009 vydala Sociálna poisťovňa ďalšie rozhodnutie o zamietnutí žiadosti žalobcu o starobný dôchodok, ktorým zároveň zmenila svoje rozhodnutia z 26.07.2006 a 25.01.2008. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 8. apríla 2009 potvrdil rozhodnutia Sociálnej poisťovne nepriznávajúce žalobcovi starobný dôchodok. V dôsledku odvolania žalobcu rozhodoval vo veci opätovne Najvyšší súd SR, ktorý rozsudkom z 30.06.2010 sp. zn. 9So/116/2009 zmenil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 08.04.2009 tak, že zrušil rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 25.01.2008, 10.02.2009 o zamietnutí žiadosti o starobný dôchodok a vec vrátil Sociálnej poisťovni na ďalšie konanie s pokynom opätovne posúdiť žiadosť žalobcu o starobný dôchodok k 07.06.2005 a zohľadniť aj dobu trvania služobného pomeru policajta. Až po rozhodnutí najvyššieho súdu rozsudkom sp. zn. 9So/116/2009 vydala Sociálna poisťovňa dňa 13.12.2010 rozhodnutie, ktorým žalobcovi priznala s počiatkom od 07.06.2005 starobný dôchodok vo výške 2 590,- Sk mesačne, ktorý postupne valorizovala. Žalobca nebol spokojný ani s týmto rozhodnutím Sociálnej poisťovne, napadol ho opravným prostriedkom pre nesprávne určenú výšku starobného dôchodku.

Ďalšie konanie Sociálnej poisťovne už nehodnotí odvolací súd ako nesprávny úradný postup, aj keď rozhodnutie Sociálnej poisťovne z 13.12.2010 bolo rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/47/2011-25 z 23.06.2011 zrušené, pretože dôvodom zrušenia rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 13.12.2010 bol nesprávny výpočet starobného dôchodku. Za nesprávny úradný postup Sociálnej poisťovne nie je možné považovať, ako to tvrdí žalobca, že proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 23.06.2011 podala Sociálna poisťovňa opravný prostriedok, o ktorom rozhodol najvyšší súd až rozsudkom z 31.10.2012 sp. zn. 9So/159/2011.

23. Žalobca tvrdí, že nesprávnym úradným postupom Sociálnej poisťovne mu bola spôsobená skutočná škoda vo výške nákladov, ktoré musel vynaložiť na obnovu oprávnenia vykonávať prácu v súkromnej

bezpečnostnej službe, skutočná škoda rovnajúca sa rozdielu medzi správne určenou výškou starobného dôchodku a nesprávne určenou výškou starobného dôchodku, o ktorej rozhodoval Okresný súd Zvolen pod sp. zn. 15C/43/2020 a Krajský súd v Banskej Bystrici pod sp. zn. 14Co/89/2025 a požaduje aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za strasti spôsobené jemu Sociálnou poisťovňou tým, že nevyhovela jeho žiadosti o starobný dôchodok a od 20.06.2006 nemal zabezpečené finančné prostriedky na vlastné živobytie a zabezpečenie svojej rodiny. Aby sa uživil, bol nútený nájsť si zamestnanie vo veku, kedy mu už vznikol podľa Ústavy SR nárok na primerané hmotné zabezpečenie v starobe (článok 39 ods. 1 Ústavy SR) a len z dôvodu nesprávneho úradného postupu Sociálnej poisťovne nemohol užívať výhody, ktoré status dôchodcu iným poskytuje. Na vrub Sociálnej poisťovne možno tento stav podľa názoru odvolacieho súdu pričítať len v období od 26.07.2006 (aj keď za obdobie od 26.07.2006 do 05.01.2007 nekonštatoval odvolací súd nesprávny úradný postup Sociálnej poisťovne), kedy bola zamietnutá žiadosť žalobcu o výplatu starobného dôchodku do 28.12.2010, kedy Sociálna poisťovňa na základe rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku z 13.12.2010 vyplatila žalobcovi spätne za obdobie od 07.06.2005 dlžný dôchodok vo výške 7 221,50 €.

24. Zákon č. 514/2003 Z. z. upravuje osobitnú zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci. Základné predpoklady vzniku objektívnej zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jeho orgánmi sú: 1. nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup orgánu štátu, 2. existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľná v peniazoch alebo nemajetkovej ujmy vzniknutej na osobnostných právach poškodeného a 3. príčinná súvislosť medzi škodou (nemajetkovou ujmou) a nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, ktoré musia byť splnené kumulatívne. V civilnom procese, v ktorom žalobca požaduje náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., je povinnosťou žalobcu preukázať existenciu všetkých podmienok zodpovednosti štátu za škodu.

25. Existenciu skutočnej škody vo výške 132,78 €, ktorá žalobcovi vznikla úhradou nákladov za odbornú prípravu SBS subjektu F. G. – A., súkromná bezpečnostná služba G., žalobca preukázal listinnými dôkazmi. O existencii nemajetkovej ujmy na strane žalobcu je možné usudzovať len z jeho výpovede, pretože nemajetkovú ujmu pociťuje len žalobca ako zásah do svojej osobnostnej sféry, spôsobujúci mu negatívne dôsledky v citovej sfére. Žalobca tvrdil duševnú nepohodu v dôsledku neprimerane dlhého a nesprávneho konania Sociálnej poisťovne, cítil sa ukrivdený tým, že namiesto pokojného života dôchodcu sa naďalej musel starať o hmotné zabezpečenie svojej rodiny a za tým účelom pracovať (Sociálna poisťovňa ho poslala na nútené práce) a svoju nepohodu z celej situácie prenášal aj na členov svojej rodiny.
25.1 Cieľom náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. je zmierniť následky vzniku nemajetkovej ujmy a poskytnúť primerané zadosťučinenie. Súd prvej inštancie konštatoval, že morálna satisfakcia v prípade žalobcu postačujúca nie je z dôvodu, že navrátenie stavu, kedy by bol žalobcovi priznaný dôchodok v zmysle jeho žiadosti a mohol si užívať pokojný život dôchodcu, možné nie je. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie a žalobcu, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je pre žalobcu dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ktorá trvala od 05.01.2007 do 28.12.2010. Žalobcovi chýbali prostriedky na živobytie od prvého rozhodnutia Sociálnej poisťovne o jeho žiadosti o starobný dôchodok zo dňa 26.07.2006, ale vydanie rozhodnutia dňa 26.07.2006 nehodnotí odvolací súd ako nesprávny úradný postup. Príčinná súvislosť medzi vznikom škody žalobcovi a konaním Sociálnej poisťovne je preukázaná tým, že ak by Sociálna poisťovňa rozhodnutím z 26.07.2006 priznala žalobcovi starobný dôchodok, žalobca by nemusel obstarávať finančné prostriedky pre seba a svoju rodinu prácou, ktorú podľa jeho tvrdenia vzhľadom na jeho vek nebolo ľahké nájsť. Vznik škody i nemajetkovej ujmy na strane žalobcu považuje odvolací súd v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Sociálnej poisťovne za preukázanú aj tým, že ak by Sociálna poisťovňa nemenila a nezrušovala svoje rozhodnutia mimo zákonnej úpravy, bol by žalobca dosiahol rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku skôr než 13.12.2010.
25.2 Súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 2,- € za deň za obdobie od 20.06.2006 do 15.11.2011, čo je 64 mesiacov + 26 dní. Odvolací súd v bode 22 a 25.1 odôvodnenia tohto rozhodnutia konštatoval nesprávny úradný postup Sociálnej poisťovne len od dátumu 05.01.2007, kedy v rozpore s § 112 ods. 1 ZSP Sociálna poisťovňa zrušila svoje rozhodnutie z 26.07.2006 a stav nepohody bez starobného dôchodku u žalobcu trval až do 28.12.2010, kedy mu Sociálna poisťovňa poukázala dlžný dôchodok vo výške 7 221,50 €. Po tomto dátume už dokázal žalobca vyčísliť vo vzťahu k Sociálnej poisťovni svoje nároky uplatňované podľa zákona č. 514/2003 Z. z., čo je vyjadrené v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku adresovanej Ministerstvu práce, sociálnych vecí

a rodiny, Bratislava dňa 21.09.2011 a následne doplňovanej 15.11.2011. Podľa § 9 ods. 2 v spojení s § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012 je možné odškodniť žalobcu len v rozsahu vzniknutej škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Sociálnej poisťovne v období od 05.01.2007 do 13.12.2010 z dôvodu, že konanie Sociálnej poisťovne po tomto dátume nespadá pod nesprávny úradný postup. Následky nesprávneho úradného postupu trvali až do 28.12.2010, kedy Sociálna poisťovňa poukázala žalobcovi dlžnú sumu starobného dôchodku.

26. Žalobca požadoval náhradu nemajetkovej ujmy v sume 140 000,- €. Určil ju vlastnou úvahou porovnaním náhrad nemajetkovej ujmy priznávaných podľa § 13 Občianskeho zákonníka osobám z justičného prostredia, u ktorých mal zásah do ochrany osobnosti (podľa názoru žalobcu) menej závažné následky než v jeho prípade. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 05.12.2017 vyslovil, že pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. Z uvedeného nálezu vyplýva, že pre ustálenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné porovnávať skutkovo a právne obdobné prípady. Spory o ochranu osobnosti podľa § 13 Občianskeho zákonníka, ani konania o náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade náhrady škody spôsobenej nezákonným trestným stíhaním či väzbou, nie sú skutkovo porovnateľné prípady s prípadom žalobcu. Prípad obdobný prejednávanej veci odvolacím súdom pod sp. zn. 17Co/18/2025 na krajskom súde neprebiehal. Žalobca vo veci vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 14Co/89/2025 sa domáhal len náhrady škody ako rozdielu medzi vyplateným dôchodkom a dôchodkom, na ktorý mu vznikol nárok, náhradu nemajetkovej ujmy vo veci sp. zn. 14Co/89/2025 nepožadoval. Výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. má súd určiť s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z.). 26.1 V osobe poškodeného žalobcu išlo o bežného občana uplatňujúceho si nároky zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia. Jeho život a prostredie, v ktorom žil a pracoval pred podaním žiadosti o starobný dôchodok, nezohráva pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy žiadnu rolu. Neboli preukázané žiadne následky vzniknuté poškodenému v spoločenskom uplatnení. Žalobca tvrdí závažné následky v súkromnom živote, v ktorom bol pre nedostatok finančných prostriedkov obmedzený vo využití voľného času, v správe svojho majetku a bol nútený pracovať. Okolnosti, za ktorých k ujme žalobcu došlo, boli súkromného charakteru, týkali sa len jeho osoby, žiadnym spôsobom nesprávnym úradným postupom Sociálnej poisťovne nebolo zasiahnuté do dôstojnosti žalobcu, ktorý nemusel vykonávať vzhľadom na svoj vek a vzdelanie neprimerané (podradné) práce. Zamestnal sa ako pracovník súkromnej bezpečnostnej služby, vykonával takú istú prácu, akú si zvolil ako bývalý policajt po ukončení služobného pomeru v policajnom zbore, prácu strážnika súkromnej bezpečnostnej služby. Žalobca na odvolacom pojednávaní žiadal určiť výšku nemajetkovej ujmy tak, aby spĺňala nielen funkciu satisfakčnú, ale aj preventívnu sankčnú funkciu, aby odradila Sociálnu poisťovňu od takého konania, aké sa dostalo jemu.

27. Ak má byť náhrada nemajetkovej ujmy zadosťučinením pre poškodeného, v prvom rade musí spĺňať satisfakčnú funkciu. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie považujúc ním priznanú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za nespĺňajúcu satisfakčnú funkciu a výšku náhrady nemajetkovej ujmy určil sumou 5,- € za 1 deň, celkovou sumou 7 270,- €, ktorú považuje za spravodlivé odškodnenie žalobcu za strasti a nepohodu, finančné strádanie a nemožnosť užívať si odpočinok po nadobudnutí dôchodkového veku za primeranú. K tejto sume dospel odvolací súd tak, že vypočítal, koľko dní trvali následky nesprávneho úradného postupu Sociálnej poisťovne. Ak nesprávny úradný postup začal vydaním rozhodnutia 05.01.2007 a dlžný dôchodok podľa rozhodnutia z 13.12.2010 bol žalobcovi vyplatený až 28.12.2010, bolo potrebné priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za toto obdobie rovnajúce sa 1 454 dňom sadzbou 5,- €. Sumu 5,- € za 1 mesiac oproti žalobcom žiadanej sume 54,79 € na deň (20 000,- € na rok deleno 365 dní, rovná sa 54,79 € na deň) považuje odvolací súd za postačujúcu pre nápravu porušenia práva žalobcu z dôvodu, že ak by Sociálna poisťovňa postupovala pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu o starobný dôchodok správne a bez prieťahov, žalobcovi by priznaním starobného dôchodku prvým rozhodnutím Sociálnej poisťovne o jeho žiadosti dňa 26.07.2006 do 28.12.2010 vznikol nárok na dôchodok približne v takejto výške. Dňa 28.12.2010 vyplatila Sociálna poisťovňa žalobcovi sumu 7 221,50 €. Odvolacím súdom určená výška nemajetkovej ujmy je 7 270,-

€. Za podstatné pre výšku nemajetkovej ujmy určenej rozhodnutím odvolacieho súdu odvolací súd považoval nielen oveľa menší zásah do osobnostných práv žalobcu než napr. rozhodnutím o väzbe (denná sadzba odškodnenia za väzbu napr. v roku 2008 bola určená sumou od 22,- € až po 80,- €, porovnaj rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/94/2022, rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/160/2023, sp. zn. 6Cdo/109/2023), nezákonným trestným stíhaním, smrťou blízkej osoby, poškodením zdravia či poškodením dobrého mena (tieto konania nie sú porovnateľné s vecou žalobcu z dôvodu zásahu do osobnostných práv na odlišnom skutkovom základe a priznávania náhrad nemajetkovej ujmy jednou sumou, nie odškodnením na dennej báze), ale aj ďalšie skutočnosti a to, že súčasne v období nesprávneho úradného postupu Sociálnej poisťovne bol žalobca zabezpečený výsluhovým príspevkom priznaným z dôvodu príslušnosti k policajnému zboru vo výške 377,38 € ku dňu 07.06.2005 (zrejme aj následne zvyšovaným) a tiež, že celá výška škody spôsobenej nevyplatením starobného dôchodku bola Sociálnou poisťovňou uhradená.

28. Okrem náhrady nemajetkovej ujmy si uplatnil žalobca nárok aj na náhradu vecnej škody vo výške 150,- € z titulu nákladov vynaložených na aktualizáciu oprávnenia vykonávať prácu v pozícii pracovníka súkromnej bezpečnostnej služby, z ktorých rovnako ako súd prvej inštancie za preukázané a odôvodnené považuje odvolací súd len 132,78 € (4 000,- Sk zaplatených F. G. podľa príjmového pokladničného dokladu z 13.08.2008), pretože len v takejto sume zaplatil žalobca cenu za odbornú prípravu SBS. O ďalších 17,22 € správne súd prvej inštancie žalobu zamietol a na túto sumu sa vzťahuje aj zamietajúci výrok I. rozhodnutia odvolacieho súdu.

29. Nebolo možné vyhovieť žalobe v časti o zaplatenie 163,18 € ako nákladov, ktoré vznikli žalobcovi v súvislosti s konaním žalovanej charakterizované ako trovy spojené s nákupom právnickej literatúry, s nákladmi na vytvorenie a napísanie listov, pretože žalobca neukázal, že ide o trovy definované v § 18 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.

30. V súlade s § 262 ods. 1 C. s. p. rozhodol odvolací súd aj o nároku strán sporu na náhradu trov celého konania. Stranám sporu vznikli trovy prvoinštančného, odvolacieho konania vedeného na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 17Co/162/2019, odvolacieho konania vedeného pod sp. zn. 17Co/85/2020 a trovy tohto odvolacieho konania sp. zn. 17Co/18/2025 a trovy dovolacieho konania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2Cdo/143/2022. Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 453/2019 (publikované pod č. 56/2019) judikoval, že základné ustanovenie o nároku na náhradu trov konania vyjadrené v § 255 Civilného sporového poriadku nevylučuje rôzny pomer úspechu v jednotlivých fázach konania - prvoinštančného, odvolacieho, i dovolacieho, ktorý by vyústil do rozhodnutia o nároku na náhradu trov jednotlivých konaní tromi samostatnými výrokmi. Takéto rozhodnutie potom tvorí základ pre rozhodnutie súdu prvej inštancie postupom uvedeným v § 262 ods. 2 C. s. p. Dovolacie konanie predstavuje v tomto smere samostatnú, od ostatného konania nezávislú časť konania, čo zakladá súdu možnosť nezávisle od celkového výsledku sporu rozhodnúť len o trovách dovolacieho konania s prihliadnutím na úspech sporovej strany v dovolacom konaní bez ohľadu na definitívny výsledok sporu.
30.1 Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 5Cdo/87/2024 z 30.04.2025 inštruoval odvolací súd, ako má rozhodovať o trovách konania o náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Podľa dôvodov rozhodnutia dovolacieho súdu ustanovenie § 255 C. s. p. v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p. ukladá súdu povinnosť rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania jedným výrokom, ktorým sa konanie končí a to ako celku a vziať do úvahy výsledok celého konania. I keď sú predmetom konania o náhradu škody podľa § 514/2003 Z. z. samostatné nároky na náhradu vecnej škody a náhradu nemajetkovej ujmy, o nároku strán sporu na náhradu trov konania je potrebné rozhodnúť jedným výrokom podľa pomeru úspechu strán sporu. Pri trovách konania o náhradu nemajetkovej ujmy, ak bol základ nároku daný a výška závisela od úvahy súdu, sa výška náhrady trov konania odvíja len od prisúdenej sumy bez ohľadu na pôvodný predmet konania. K nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, kde sa z dôvodu, že výška plnenia závisí od úvahy súdu považuje žalobca, ktorému bola náhrada nemajetkovej ujmy priznaná, za plne úspešnú stranu v spore, je potrebné pripočítať nárok na náhradu majetkovej škody a tieto sumy predstavujú úspech žalobcu. Iba zostatok nárokov týkajúcich sa náhrady majetkovej škody v časti ich zamietnutia predstavuje neúspech žalobcu.
30.2 Rešpektujúc názory najvyšších súdnych autorít odvolací súd rozhodol o trovách konania samostatnými výrokmi. Jeden zohľadňuje výsledok celého konania prebiehajúceho na súde prvej inštancie a všetkých konaní na súde druhej inštancie a samostatným výrokom o trovách dovolacieho konania, pretože pomer úspechu strán sporu v základnom konaní podľa jeho výsledku a dovolacieho konania, je rozdielny. Žalobca si uplatňoval v konaní nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške

140 000,- €, nárok na náhradu majetkovej škody 150,- € + 163,18 €, celkom 140 313,18 €. I keď bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy len vo výške 7 270,- €, je potrebné v tejto časti považovať žalobcu za plne úspešného v spore, pretože výška nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu. Pomer úspechu a neúspechu strán sporu v prvoinštančnom a odvolacom konaní bol vypočítaný takto: náhrada nemajetkovej ujmy 7 270,- € + 150,- € majetková škoda + 160,18 € majetková škoda, spolu 7 583,18 € predstavuje 100 % nároku, o ktorom bolo v konaní rozhodované. Žalobca uspel so svojimi nárokmi vo výške 7 270,- € nemajetkovej ujme, 132,78 € majetkovej škody, spolu 7 402,78 €, čo predstavuje z uplatneného nároku 97,62 %. Žaloba bola zamietnutá o majetkovú škodu vo výške 17,22 € zo sumy 150,- požadovanej žalobcom ako úhradu nákladov vynaložených na kurz SBS a 163,18 € vynaložené na nákup právnickej literatúry, papiera, podávanie listov, celkom 180,40 €, ktorá zodpovedá v percentuálnom vyjadrení neúspechu žalobcu hodnote 2,38 %. Pomer úspechu a neúspechu strán sporu je potom 95,24 % v prospech žalobcu (97,62-2,38=95,24 %). V takejto výške vznikol žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania podľa § 255 ods. 2 C. s. p. 30.3 V dovolacom konaní pod sp. zn. 2Cdo/143/2022 bol žalobca úspešný v celom rozsahu, v tomto konaní mu podľa § 255 ods. 1 C. s. p. patrí náhrada trov konania v rozsahu 100 %. Neúspešnou stranou v spore je žalovaná, ktorej vznikla povinnosť uhradiť trovy konania žalobcovi.

31. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,
a) ktorému súdu je určené,
b) kto ho robí,
c) ktorej veci sa týka,
d) čo sa ním sleduje a
e) podpis
(§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C .s p.)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.)

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie vád a jeho poučení o následkoch neodstránenia vád dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).